

III
865

ԽՈՐՀՐԴԵՏԵՏԻ

Ս Ր Բ Ո Յ

ՊԵՏԱՐԵԳԻՒՆ

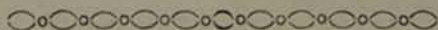
ԸՍՏ ԵՐԵՐՈՂՈՒԹՆԵՆ

Հ Ե Յ Ե Ս Տ Ե Ն Ն Ե Յ Յ

ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ԸՍՏ ՕՐԻՆԵԿԻՆ ՏՊԵՂԻՆՈՅ

Ի Հ Ո Ո Ղ Մ

ՏՊԵՂԻՆԵՐԻ

ՅԵՐԻՍԵՆՈՒՆ 1803.

ԵՒ Ի ԹՈՒՒՆ ՀԱՅՈՅ ԿՐԻՔ.

Ի ԹՐԵՍ.

Ի Տպարանի Հարց Մեխմարեանց.

Հրամանա Մեծարարաց :

9000-57

ՕՐԻՆԻ ԵՐԿԸՆԵԼՈՅ ՍՊԱՍ ԵՎԵՂԵՅԻՈՅ:

Յորժամ՝ կամիցի քահանայն պատարագ մատուցանել, պարտ է այսպէս խորհրդարար զգեստաւ օրիկ:

Մտցէ յաւանդատունն հանդերձ օտրկաւագօքն, ուր զգեստքն են պատարագի: Կը զգեցեայ պաշտօնէկին ըստ խրաբանելի աստիճանի, ասացէն ազգա սաղմնս ճիւն:

Կցորդ:

Մահանայք քո զգեցցին զարդարութի. և սիբ քո ցնծալով ցընծացին:

Փոխ:

Յիշեա՛ Տէր զՂաւիթ, և զամ հեզութի նորա:

Ոչ երդուա՛ Տէ. և ուխտս եղ Ղաւիթայ:

Թէ ոչ մտից՝ ի յարկս տան ի մեյ, եթէ եկից յանկողինս մահճաց իմեց:

Եթէ տուց քուն տչաց իմեց, կամ նինձ արտեանաց իմեց, կամ հանգիտս իրանաց իմեց, մինչև գտից զտեղի յարկի Տեառն Ղաւիթայ:

Մահալու՛նք ցնճանէ Աշիրանայ, և զտար զկա՛ ի դաշտս մայրեայ:

Մտցո՛ք ՚ն յարկս նորա. երկերպազցո՛ք ՚ն տեղ. ուր կացեալ են ոտք նորա:

Մը՛ Տը՛ ՚ն հանգիտս քո՛ դու և տապանակ կոակի սրբութեան քո:

Երկունք քո զգեցցին զարդարութիւն. և սիբ քո ցնծալով ցնծացին:

Ո՛ր Ղաւիթի սերիւոյ քո. մի գարձուցաներ զերեսս քո յօժեւոյ քումն:

Երդուա՛ Տէր Ղաւիթի ճմարտութիւն. և ոչ ստեաց նմա. ՚ն պտղոյ օրովոյնի քո նառուցից յաւնա քո:

Ե պահեսցին օրիկք քո զօրէնս իմ, և զվկայութիս իմ՝ զոր ասացից նոցա:

Որիկք նոցա նստցին յախտեանս յախտեից յաւնա քո:

Կ

Վաճեցաւ Տը ընդ Սեռնն . և ընտրեաց բնակել 'ի նմա . ասէ այս է Հանգիստ իմ՝ յաւիտեանս յաւիտենից . 'ի սմա բնակեցայց՝ զի Հաճեցայ ընդ սա :

Օրս սորա օրհնելով սրհնեցից , և զաղբաստ սորա լցուցից Հացիւ :

Երբանց սորա զգեցուցից զփրկուելի . և սուրբք սորա ցնծուով ցնծացեն :

Ընդ ծագեցից զեղջիւր՝ Վաւի . պատրաստ արարից զծրագ օծելոյ ինոյ :

Թշուռեաց նորա զգեցուցից զամօժ , այլ 'ի վր նորա ծաղիկացի սրբուելի իմ :

Փառք Հօր և Արդւոյ և Հօգ :

Եւ քարոզեսցէ սարկաւազն :

Եւ ևս խաղաղութի զՏը աղա :

Խնդրեցուք Հաւատով միաբանութի 'ի Տնէ , զի զողորմութեան զնորհոյ իւր արասցէ 'ի վերայ մեր : Բանակալ Տը Բճմեր կեցս և ողորմես :

Եւ ասացեն երկրասանս Տը ողորմես :

Եւ քահանայն ասացէ զազօնս :

Ար զգեցիալ ես զլոյս որպէս զհանդերձ Տը մեր չնա՛ն . անձառելի խոնարհութիւն 'ի յերկրի երեւեղար , և ընդ մարդկան շրջեցար : Ար եղեր քահանայապետ յաւիտենից յւ կարգին Մէլքէսեդեկի , և զարդարեցեր զեկեղեցի քո սէ : Տը ամենակալ որ

պարգեցեցեր մեզ զնոյն երկնային հանդերձ զգնուլ , արժանի արա և զիս 'ի ժամուս յայտմիկ զանպիտան ծառայս քո , որ համարձակիմ , և մերձեանամ 'ի նոյն հոգեոր պաշտօն փառաց քոց : Արպէս զի զամենայն ամբարշտութիւնս մերկացայց , որք են հանդերձք պղծութեան , և զարդարեցայց լուսով քով : Բնկեա յինէն զչարիս իմ . և թօթափեա զյանցանս իմ , որպէս զի արժանի եղէց հանդերձելոյ լուսոյդ առ 'ի քէն : Ընորհես ինձ քահանայական փառք մըտանել 'ի պաշտօն սրբութեանց քոց ընդ այնտեղ՝ որք անմեղութեամբ պահեցին զպատուելիսնս քո : Օհ և ես պատրաստ գտայց երկնաւոր առագաստիդ ընդ իմաստուն կուսանսն փառաւորել զքեզ Վն որքարձեր զմեզս աննեցուն : Օհ զու ես սրբութի անձանց մերոց : Եւ քեզ բարեբարիդ Վյ վայելէ փառք իշխանութի և պատիւ . այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից :

Բմն :

Բղօթք առ սէ Բճածինն :

Սայր զթութի և ողորմութեան ամէնօրհնեալ կոյս Մարիամ . ահաւասիկ ես հեգս և անարժան մեղաւորս յոմ սրտե իմմե , և յոմ յօժարութի կամացս առ քեզ ապաւինիմ , և սղաչեմ զգթութի քո , զի զորօրինակ կայիր առ անուշակ Արդւոյդ կախելոյ զեառէ , նոյնպէս և

և առ ազաշառ մեղաւորս, և առ
ամ քահանայս, որ աստ և ընդ
ամ եկեղեցիս այսօր պատարա-
գեն, կազցես գեթութիչ, զի օ-
ժանգաղութեամբ շնորհաց քոց
կարող լիցուք զարժանաւոր և
զընդունելի պատարագս մատու-
ցանել մեծի և անբաժանելի սբ
Արքայութեանն: **Մ**են:

**Բշտեք առ Անն քոտ առւրն
յԷշատակի:**

Սիլ նբ (այս անուն) ահա ա-
սելի յարդիւնս քո ապաւինեալ
մեղաւորս եղիկի՛ն մատչեմ պա-
տարագել զսբ Էսորհուրդ մարմ-
նոյ և արեան ան մերոյ Յօի Քօի,
զոր և նուիրեմ ՚ի պատիւ և ՚ի
փառս քո: **Ե**ւ աղաչեմ՝ զքեզ
խոնարհարար և եռանդեամբ
բարեխօսել այսօր մօ իմ, զի կա-
րող եղէց մատուցանել զարժա-
նաւոր և զընդունելի պատարագ,
և արժանի լինել ընդ քեզ և ընդ
ամ ընտրելոց սբց օրհնել զՄԺ,
և ընդ նմին վայելել զարքայուի
երկնից յանդախման ՚ի կեանս՝ ՚ի
յաւիտեանս յաւիտենից: **Մ**են:

**Գրեգորիոս Ժգերորդ Պապն
շնորհեաց ամ ումեր՝ որ զազօժես
զայս ասասցէ նախ քան զպատա-
րագն, Ներողութիւն յիտուն
ամաց:**

Աս կամիմ պատարագել՝ և
քահանայադորձել զմարմին և
զարիւն ան մերոյ Յօի Քօի յա-
րարողութե կաթուղիկէ եկե-
ղեցւոյ. ՚ի փառս և ՚ի զովեստ
ամենակալին ԱՅ, և համբռն

7
դատուց երանելեաց, յօգուտ ինձ՝
և բովանդակ եկեղեցւոյս զինու-
րելոյ. և վասն ամենեցուն՝ որոց
յանձն եղեն ինձ յարօժն՝ առ
հասարակ և առանձինն. և վասն
խաղաղութեան հոռոմեական սբ
եկեղեցւոյ: **Օ** ինդութի խա-
ղաղութիչ հանդերձ, զուղղութի
վարուց, զժամանակ ճշմարիտ
ապաշխարութեան, զէսորհս՝ և
զմիսիմարութի Հոգւոյդ սբց, և
զյարակայութի ՚ի գործս բա-
րութե պարգևես մեզ ամենակալ
և բաղումորդս՝ **Տ**ր:

**Սաղմոս ին: 1
Այցօրք:**

Առնացայց սրբութիչ զձեռս իմ.
և շուրջ եղէց զսեղանով քո **Տ**ր:

Փօթ:

Անտ արս ինձ **Տ**ր՝ զի ես
յամբձուծե իմում գնացի. ՚ի
Տր յուսացայ, մի եղէց հեւանդ:
Փորձես զիս **Տ**ր՝ և քննես զիս.
Փորձես զերկամունս իմ և
զսիրտ իմ:

Ողորմութի քո **Տ**ր առաքի աչաց
իմոց. և հաճոյ եղէց ճշմար-
տութեան քում:

Անտաց ես յաժողոս նանբաց,
և ընդ անօրէնս ես ոչ մտից:

Մտեցի ես զժողովս շարաց. ընդ
ամբարեշուն ես ոչ նստայց:

Առնացայց սրբութիչ զձեռս իմ. և
շուրջ եղէց զսեղանով քո **Տ**ր:

Ասել ինձ զձայն օրհնութե քո՝
և պատմել զամ սրանելիս քո:

Տր սիրեցի զվայելելու ի տան քո.
և զսեղի յարկի փառաց քոց:

Կիրուսաներ չ ամբարիշտն
զանձն իմ. և մի չ արս արխ-
նաՏեղս զհեանս իմ:
Արոց ձեռք յանօրէնութե են,
և ար նոցա լի է կաշառօր:
Լս յամբժուծե իմում գնացի.
փրկեա զիս Տը և ողորմեաց ինձ:
Ան իմ կայցէ յուղղութի. յե-
կեղեցիս մեծս օրհնեցից զքեզ:
Փառք ւոր. և Արդւոյ. և ւոր-
ւոյն սրջ: **Մ**ժմ և:

Լու մատուցել սարկաւազունքն
զբեշուսցեն նմա զհանգերձան
սաղմոսիով:
Լու զիցէ յառաջ գեղարն ի գը-
լախն, և սասայէ:

Դեր Տէր սաղաւարտ փրկու-
ծեան ի գլուխ իմ, պատերազ-
միլ ընդ զօրութիս թշուանոյն:
Շորհօք Տն մերոյ Յիսի Բնի,
որում վայելէ փառք, իշխանու-
ծիւն, և պատիւ, այժմ և միշտ.
և յաւիտեանս յաւիտենից:
Մմն:

Հայկեն:

Օգեցո՛ ինձ Տը հանդերձ փր-
կուծի, և պատմու՛ման ուրա-
խութի, և շնորժ պատեա զգե-
տովս փրկուծեան: **Շ**որհօք
Տն մերոյ Յիսի Բնի:

Գուսուոյն:

Շուրժ պատեացէ կամար հաւա-
տոյ զմէնս սրտի իմոյ, և շիջու-
ցէ ի սմանէ զՇորհօքըս աղ-

տեղիս: **Լ**ու զօրութի շորհօք
բոց յամենայն ժամ բնակեացէ
ի սոսս: **Շ**որհօք Տեան մե-
րոյ Յիսի Բնի:

Բաղպանին:

Տուր Տը զօրութի ձեռն իմոյ,
և լուս գամ աղտեղութիս իմ,
ուղղի կարօղ լինեցիմ սպասա-
ւորել քեզ անախտութի հոգւոյ
և մարմնոյ: **Շ**որհօք Տեան
մերոյ Յիսի Բնի, որում:

Աբարին:

Օգեցո՛ Տը պարանոցի իմոյ զար-
դարութի, և սրբեան զօրեա իմ
յամենայն աղտեղութե մեղաց:
Շորհօք Տն մերոյ Յիսի Բնի:

Մարտին, որ է Շուրհան:

Տր ողորմութի բով զգեցո՛ ինձ
զգետս պայծառ, և պարտեան
ընդդէմ ներգործութեան շա-
րին, զի արժանի եղէց փառաւո-
րիլ զքո փառաւորեալ անունդ:
Շորհօք Տեան մերոյ
Յիսի Բնի:

**Յետ զգեստաւորեղոյ սրբազան
զգեստուքն՝ առ:**

Յնձ ապէ անձն իմ ի Տէր, զի
զգեցոյց ինձ հանդերձ փրկուծի
և պատմու՛ման ուրախութեան:
Խրե փեսայի եզ ինձ սրտի, և
օրպէս զհարան զարդու զարգա-
րեաց զիս: **Շ**որհօք Տեան
մերոյ Յիսի Բնի:

Ժ Բ Մ Բ Մ Ո Ւ Տ Բ

Ը ստ կարգի առաջ պահոց, տունից տերունահանաց, և ՚ամ Մրց :

Պահոց :

Ը ՚ի Հօրէ առաքեցար փրկիչ և մարմնացար ՚ի սր Կուսէն. որ փօ մեր ՚ի յերկնից ելնէր և լուսւորեցեր զտիեզերս. զհաղարուի քօ տուր մեզ Տր. որ խաղաղուեցես լմաբար, զհաղարուի և զօղորմութի. որ յամի ես զու կարօղ՝ մտրգասեր :

Չորեքշաբա . և Որբա :

Որ բոս ՚ամ միտս անցանես. զհաղարուի քօ Մ.ճ. տուր մեզ Տանաղաղ՝ գրեց աղաչեմք :

Մարտիրոսաց :

Ի տամարի սրբոց և յեշտասկէ սրբոց մարտիրոսաց զձեռս Տամբաւարով աղաչեմք, բարեխօսութիւնս և աղօթիւնս զիկնդանութիւնս մեր խաղաղացո՞ Մ.ճ. որպէս մարգասեր :

Ճշնաւորաց :

Ճ ճնաւորք Քնի որք տանջանաց անօրինացն Տամբերեցիք. և զմօլութիւն կռօնն խափանեցիք. զաստօրեալք ընդ Տրեշտակա ՚ի

յերկնս. որք ունէր զՏամար ձակութի ՚ի Քնէ, բարեխօսեցէր կեցուցանել զանձինս մեր. զձեզ աղաչեմք :

Կիւրակէի :

Մ խածին Որդի և բանդ Մ.ճ. և անմահ էօնի. որ յանձն առեր մարմնանայ ՚ի սրբաՏուր Մ.ճամբէն և ՚ի միշտ Կուսէն. անփոփոխելի մարդ եղեալ խաչեցար Քն Մ.ճ. մահճումբդ զմահ կոխեցեր. մեզ ՚ի սրբաՏրբարդութիւնէն փառաբարկից ընդ Հօր և ընդ սրբաՏուրոյն. կեցո՞ զմեզ :

Սահփաննօսի :

Տ ճնձն սյաօր՝ ճնձն և զուարճացիք կաճուղիկէ՛ ար՝ յեշտասկաւ սրբն Սահփաննօսի նախախցիկն Քնի՝ վկայեցերոց Հօր. որ աղօթիւն բանայր զերկնս, զոր փակեաց Մ.ճամ. և Տրեշտակախրոջ տեսեալք տեսանէր ըզկերպարանն Հօր ՚ի կերպի Մ.ճամայ, նստեալ յաճոս փառաց. որ զբազմութի բարանցն ուր զձն զիկս Տաւարելով բոլորք պսակս փոխանակ փշոցն և եղեզանն :

Ս զմարտիրոսիկն արեանն խաչեմք ընդ փրկական արեանն Քնի Տր

Յոսեփէրջն 'ի կողէն : Ս'ն զե-
րազանցեալ 'ի փառս առաւել
քան զամ' օրս : Տայցեաւ և մեզ 'ի
վերնատուողէն զպարգևս կենաց
անվախճանից' և զմեծ զոգոր-
մութիւն :

Ստեփանոսի :

Յորովայնէ ընտրեալ' սուրբ
Ստեփանոս, յորովայնէ ընտ-
րեալ' սուրբ Ստեփանոս, վկայ
ճմարիտ առաքելական քարո-
զութեցն . որ 'ի վերայ անօրէն
քարաձգողացն աղօթէիր առ
Ի՛նչ Մ'ճ' մի Տամարիբ սոցա զայս
'ի մեղս 'ի ձեռն սորին բարե-
խօսութիւն շնորհեաւ մեզ զմեծ
քո զոգորմութիւն :

Ծննդեան :

Ըճածին ամենօրհնեալ, ըզ-
բանն անսկիզբն յղացար, և
զԻ՛ճն անբօյանդակելին ծնար .
զանպարագրելին 'ի գերկս քո
բարձեր, նմա անգազար բա-
րեխօսեալ վասն անձանց մերոց :

Ծննդեան :

Ըճածին զբեզ խոստովանեալ
երկրպագէ եկեղեցի ուղղափա-
ռաց : Քանցի ուր քերովբէքն
բազմաշեւք, և ամուսն Տրա-
նիւթք, և վեցթեկեան սերովբէքն
նայել ոչ իշխեին, կրեցեր ան-
սերմնապէս զանապահանուան 'ի
յարդանդի քում ոյ աղախին
զՏՐ, և ծնար ոյ մարդ զԻ՛ճն

բոյրից զմարմնացեալն առ 'ի
քէն' զանձառ դեանն . 'ի փր-
կութիւն աշխարհի և կեանք ան-
ձանց մերոց :

Ծննդեան :

Ըցաւեմք զբեզ 'սր կոյս Ս'ա-
րիամ' ածածին . բարձրելոյն
զօրութիւն Տօյանաւօրեալ, և
'սր Հոգւոյն եկաւորութեամբն
լուսաւօրեալ . որ զամ' գոյու-
թեանց զտեղծելն յղացեալ
ծնար անձառապէս . մարմնա-
ցելոյն առ 'ի քէն բարեխօսեալ
կեցուցանել զանձինս մեր :

Ստեփանոսի :

Ծերունին այսօր Ստեփանոս,
Հոգւոյն գոյր 'ի տաճարն . ե-
րեկելով քերովբէքն վեճադոյն .
որոց թեւօքն սաւառնեալ ոչ իշ-
խեին նայել 'ի յահեղ փառացն .
առ 'ի գերկս իւր բարձեալ Տամ-
բօւբեր Տամարձակապէս . և
զգուէր ոյ զմանուկ, և աղեր-
սելով Տայցէր արձակել 'ի խա-
ղալութիւն :

Տեառնըդառաջին :

Ընսկզբնական բանք Ի՛ճ 'ի
վերջին աւուրս յանձն առեր
լինել մարդ 'ի կուսէն, և ա-
բարիչք յաւիտենից փոխեցար թ-
ժամանակաւ, 'սր Տր սրբու-
թեանց և անկարօտ մարբութեց .
եկեր 'ի տաճարն քառանօրեայ
զօրինացն կատարելիցր զարգա-
րու-

բուժինն . զոր բարձեալ Միակ-
ոյնի զանպարագրելից 'ի գիրկս
իւր՝ հայցեր . որ արձակելոց ետ
կապելոց՝ արձակեալ զես 'ի խա-
ղաղութի : **Ո՛րք չե ծերունոյն**
Միակոյնի վերագոչեմք առ քեզ
Տը . ար . ար . ար . Տը զօրութեց ,
լին են երկինք և երկիր փառօր
քո 'ի փրկութիւն մեզ՝ Վն Լ՛ծ .
փառք քեզ :

Օրականաց :

Օրական և վկայ ճշմարիտ՝
քաջ նահատակը Վնի որդ
Թեոդորոս . որ փոխանակեցեր
զմարմինդ ընդ հոգւոյդ բում
փրկանս . և ոչ ամէր զմտա
դպրանայինն Սարսիմանոսի
Թագաւորին . այլ վերին ազդե-
ցութիւնն , դիտելով զայրեցումն
հոգւոց նոց . վնայնորիկ լուցեր
զամառ կոտոց նոցա : **Ըրգ՝** 'ի
յաղճօղ պատերազմի սունդացա
զօր նահատակութե քո՝ բա-
րեխօսեալ առ Տէր վասն անձանց
մերոց :

**Քառասուն մանկանց մար-
տիրոսաց :**

Վնայով փառաց քոց 'ի փառս՝
կանթուղեկէ Լիկեղեցի . դիմեալք
'ի Սերաստիա վերին , ուր թա-
գաւորեալքն յՄ՝ նահատակին
'ի յամսժ և 'ի քարնկեց յե-
րեսս բանարկունն . քաջալե-
րելով զմիմեանս , զի մի լուծել
ոք բազանեօք անցաւորիս՝ պա-
կատեցի . այլ զողջով առաքել-

նարար զինքն ըզերձեալ յանիւս
ածային գանձուցն հօլովիցի ,
արդարակելով առ Վն . ընկալ զօր-
գէգրուի ժողովոցս մերոյ 'ի յոյս
սիրողաց քոց . **Տը փառք քեզ :**

Ղ աղարու :

Ղ աղարու զննջումն որդես
կանխագէտ յառաջ ստէիր . զի
և 'ի Լեւեանիա յառաջէիր . զի
յարուսցես զսիրելին քո . և քեզ
գոչելով ասեմք՝ օրհնեալ որ գաս
'ի շարշարանս կամաւ Հօր 'ի
փրկութի անձանց մերոց :

Ղ աղարու :

Յորժամ եկեալ կենարարն 'ի
գերեզմանն Ղ աղարու՝ յորժամ
եկեալ կենարարն 'ի գերեզմանն
Ղ աղարու՝ աւետաւոր Հայնիւն
աղաղակէր ասելով . Ղ աղարեա-
րի եկ արտարս : **Իսկ** մուտեալն
'ի գերեզմանէն յարեաւ . և նոյն
ինքն զանմահութի պարգևն ետ
սիրելւոյն . և ուծային Հայնիւն
'ի գերեզմանէն կոչեաց . վասն
որոյ և մանկունք Երբայեցոց
ոտովք օրհնէին զանմահ Թա-
գաւորութի քո . ոյսաննա օրհ-
նեալ է զայլուստ քո՝ օրհնուի 'ի
բարձունս , օրհնեալ որ գարդոց
ես անուամբ Տեառն :

Օրողկազարդին :

Յնձա Երուսաղէմ , և զար-
դարեն զառազատս քո Սինն .
բանզի ահա թագաւոր քո Վն
նստեալ

նստեալ 'ի յաւանակի նորոյ Հե-
զուծի ցուցանելով զայ մտա-
նէ յառաջատ քո Սիօն, և մեք
աղաղակեմք, ուխանան օրհնեալ
կէկալ 'ի յանուն Հն. որ ունի
զմեծ զօգորմութիւն :

Օտակին :

Բն յարեալ 'ի մեռելոց, մահ-
ուամբ զմահ կոխեաց, և յա-
բուծիք իւրով մեզ կեանս պար-
զեկեաց, նմա փառք յախտեանս :

Մնն :

Յնանցն :

Ըհար և սրանչիլ է խոր-
հորդ փրկութե մերոյ, որ ան-
սկիզբն 'ի Հօր անձնաւարար
մարմնացալ 'ի Աուսէն, խաչի
համբերելով, և կամաւոր մահ-
ուամբ իւրով զկենդանութեան
մեզ պարզեկեաց շնորհս :

Յնանցն :

Բանգի յարեալ 'ի մեռելոց
Բն Մծ յախտենից արարել, և
յարութի ազգի մարդկան. զոր
օրհնեն անդադար զինուորուիք
հրեշտակաց, և ամ զուարթունք
կրկնից. ընդ որս զօչելով ա-
սեմք. փառք սոսկալի յարութե
ք՞ Տր :

Համբարձման :

Ինցան վերնական բազմու-
թիկն տեսնելով զքեզ 'ի հրե-

զէն կաս թաղմեալ՝ սարսեալ
ասէին, ո՞վ է սա՞ որ զիմեալ
զայ յԱղօլմայ, և կէկալ մտա-
նէ փառք 'ի փառս. Տէր փառք
քեզ :

Համբարձման :

Ար յանպատու՞ յաթոս նրո-
տիս՝ և յանմարմնոց վերօրհ-
նիս, անհասանելի բառք Մծ. 'ի
յերկրի երեկեցար ճշմարիտ մարդ
զանօրէնուէն կատարեալ զխոր-
հորդ, խաչի և մահու համ-
բերեցեր. և զհրաշալի գալարու-
թիկք քո ցուցեր հզօր զօրութիւ-
այսօր համբարձար փառք 'ի
յերկինս, և զիուսածին զմար-
մինդ քո հրաշափառապէս լու-
սաղարկեցեր. զոր տեսեալ Ա-
սայիտս՝ նախաձայնեալ ասեր,
ո՞վ է սա՞ որ զիմեալ զայ յերկ-
րէ. հիացեալ պետութեց երկ-
նից՝ գոչէին առ միմեանս. համ-
բարձէք իշխանք զդրունս ձեր 'ի
վեր, և մտցէ թագաւոր փառաց :

Մ որ յամէ կարօղդ ես՝ և հզօր,
շնորհեալ և մեզ հանդիպիլ քեզ
ամպովք 'ի միտանգամ քո զալս-
տեանդ. որ միայնդ ես մար-
դասեր :

Հօգւոյ Գալատեան :

Մծ զքեզ խոստովանիմք զք
Հօգիդ և երկիրպագանեմք. որ
եւ պատճառ կենդանութե ե-
ղիլոցս՝ և խաղաղարար աշխար-
հէ. որ զտգիտութի աշակեր-
տացն բազում գիտութի լցեր. և
'ի

ի Տրեղէն լեզու բաժանեալ
անձաներիօր ցուցար նոցա . ա-
զաղակեմք Տր . խնայեա՛ւ և կեցո՛
ղմեզ :

Արիւշարածի :

Այսօր ՚ի Տրեղէն լեզու բա-
ժանեալ Հանգեար յառաքեալսն
լուսաւորելով զնոսա . և այժմ՝
աղանձք գրեզ , որ Մ՛Տ՝ որ ես
պատճառ կենդանութեան եղե-
լոցս և խաղաղարար աշխարհի .
խնայեա՛ւ և կեցո՛ զմեզ :

Արեքշարածի :

Այ և մեք զՀօգին որ ընդ
Հօր միաւորեալ , և ընդ Արգույ
միասնական խոստովանեմք . և
Հոսցեմք ՚ի վերնատունդէդ մեզ
զՀօգեւորական զխաղաղութեդ .
Տր փառք քեզ :

Հօգեւորականաց :

Որք ծագեցան մեզ յարեմտեց
ոյ գարեգանն . և լուսաւորեցին
Համանգամայն զաշխարհս Հայ-
աստանեացց , փարստեցին ըզ-
խաւարն անգիտութե կոտորա-
տութե . և լուսաւորեցին գամ
Հոգի Հաւատով անգիտութե .
սոցա բարեխօսութիւն Վն Մ՛Տ՝
պարգևեա՛ւ աշխարհի քում զխա-
ղաղութի . և անձանց մերոց զմե-
զաց զԹօղութի , որպէս մար-
դասեր Տր :

ժա

Դայիանեաց :

Չյաղծական զձեր զՀանդէս
զուարճացեալ տուն եկեղեցի՛ն .
քանզի սրբութիւ սոացոյք զկու-
սութի . և ՚ի մարմնի դանձարմ-
նոցն ցուցիք զՀանդէս :

Կուսանաց :

Մարտնացեալք Վնի երկնաւոր
փեային , զստեքք վերին Խիով-
նի . խնդրեցէք ՚ի Վնէ զՀաշ-
տութի և զմեժ զողորմութի :

Յովհաննու Կիրոսի :

Չյառաջընձացութիւն քո և
զկարապետութի Մ՛Յ բանին խա-
փանել կարծելով . որ ՚ի ձեռն
կնօնն գնախաստեղծն ՚ի զբախ-
տէն արտարս ընկեց . նա և այժմ՝
զՀերոսիկիազա անօրէնութեամբ
բորբորեալ , և բազմելոցն Հե-
րովելեայ զկարգաւս օտեց աղջկանն
Հաճոյացոյց , զի գրչոյ Հատցե
զգլուխ . որ զամենեցուն ձեռնա-
զրեցեր զգլուխն զՎն : **Ա**յ դու ,
որ յանապատե բարբառոյ ձայն ,
գոչեա՛ւ որում ձեռնազրեցեր .
պարզեւել զխաղաղութի և զմեժ
զողորմութի :

Մարգարեաց :

Տէր՝ որ Հիմնեցուցեր զեկե-
ղեցի քո ՚ի վերայ վիմին Հաւա-
տով , և կարգեցեր ՚ի տնա առա-
քեալս՝ և մարգարես , Հոսիւս և
վարդապետս առ ՚ի Հաստատու-
թիւն

Ճիշ

Թիւն սրց, և ճգնութիւն վկայից
զԹճնամին օր վանեցեր: Ի խա-
ղաղութեան զսա պահեա՛ն ՄԺ ուր
մարդասեր:

Վասրելոց:

Մասրելայք և վկայք Վնի Մճ
ամենակալ Հոգւոյն զօրութիւն
զամենեւեան ընդհանուր յոր-
դէգրութի կենաց կոչելով՝ մի-
անական օր Արրորդութեանն
յորդորեցին երգել զփառս Ի յա-
ւիտեանս: **Մճն:**

Հայրապետաց:

Օ Հայրապետականն զարդարե-
ցեր զաժոռ Ի յերկրի. առա-
քելական տաւր զպատիւ յերկ-
նուստ՝ ծառայ Վնի սիւ երանե-
լիզ Ի հարս օր. Հայրապետ .
քանզի քո վարդապետութեանդ
սերմանք բարեպաշտութե բու-
սուցին հասկս, ու բախութեան
պտուղ հւատուցանելով. և հա-
ւատացելոցս զփրկութի շնորհե-
լով. վճ բարեխօսեա՛ առ Տր
վս անձանց մերոց:

Կեղեցւոյ:

Օ Եօպղաղութիւն շնորհեա՛ ե-
կեղեցւոյ քու՛ սրբոյ. զխա-
ղաղութիւն և զանշարժութիւն
Ի Թճնամեաց պատերազմե. և
հաստատեա՛ Ի մի հաստ զկա-
թուղիկե եկեղեցի. զքեզ խոս-
տովանիմք Տր և ՄԺ կեցո՛
զմեզ:

Մարդավառին:

Արեւի Տր այսօր աշակերտացն
Ի Թաբօրական յերկնն. և աշա-
կերտացն զարհուրեալ աղաղա-
կէին անելով, արատուք երկս
տաղաւարս. մի Տն, և մի Սով-
սեսի, և մի Աշխայի: **Ա** միք
բանաւոր հօտքս երգեմք լը քո
ճշմարիտ վկայիցդ. աւաբեա՛ն Ի
մեզ զլոյս քո շնորհացդ Ի քո
միւսանգամ՝ զայլատեանդ
և կեցո՛:

Սաչի:

Առաջի պատուականն ամենա-
յաղծ խաչի քո անկանիմք երկը-
պագելով, և խնդրեմք զԹողուի
յանցանաց մերոց. քանզի սովա-
ւարձեր զգատապարտութի ազ-
գի մարդկան: **Ա** այժմ՝ վս օր
յածային քո նշանի շնորհեա՛
զերկեային զխաղաղութիդ յամ՝
աշխարհի:

Արդւոցն որոտման:

Այսօր ահարոր շայնք որոտ-
ման հնչեցին յերկնից Ի յերկրի
կոչելով յորդէգրութիւն զձեզ
որդիք Միտի. հաստատութիւն
հաստոյ, և պարժանք եկեղեց-
ւոյ. որք ցօղով արեան ձերոյ՝
մարբեցիք զտիեզերս յանօրէն
կուպաշտութեց: **Ա**րդ՝ հայցե-
ցէք Ի Վնե զբաւուի տօնողացս
անորձան ձերոյ. մտղմանօք սոցս
Տր խնայեա՛ն Ի փրկեալ քո ժողո՛
վուրդս, որ միայնդ ես մարդասեր
Հրեշ-

Հրեշտակաց :

Օր օրհնեն անդելի շայնիւ իմանայի զօրութիք, երկնաւոր նահապետութիք, հրեշտակք՝ և հրեշտակապետք, անթոք՝ և տերութիք, իշխանութիւնք՝ և պետութիք, սերուրէք՝ և քերութեք զամենատուրք զԱրքորդութիւն, և զմի անուի :

Հրեշտակաց :

Այսօր երկրաորս եկեղեցւոյ քահանայապետութիւնն շրջափառապէս զերկնաւոր քահանայապետութեանցն կատարելով զտօնախմբութեան, անմարմնական գասուց հոգեղնացո՞ մարմնակներս և հոգեղներս, ովքեր Գարբէլ և Մեքայէլ մեծք, հրեշտակապետք բարձրելոյն, որք կայք առաջն անոռոյ անութեանն, անգաղար բարեխօս լերտք վն մեր առ Տը, վերաբերել զամենեւեան ընդ ձեզ յերկնեց արքայութիւն, և միաշայն բարբառով երգել զփաստ :

ՃԻ
Կրեգորի Առասարչին :

Կրեգոր արքահանայապետ՝ որ զհաւատս ուսուցեր, և զբանակս զիւացն հալածեցեր, մարդկան ուսուցեր քարոզել զԱրքորդութեանն, պատկեցար յարքայութեանն, արդ բարեխօս լերտա Տը վն մեր :

Երկ Մանգանց :

Որ ՚ի վր քերութեան հանգչես և ՚ի զօրացն հրեղնաց օրհնաբանիս, իծեր ՚ի Բարեբանի և փրկեցեր զերես մանկունն ՚ի հրոյն բռնութե : Որք ազապակելով զոչեին երգնոր, անգործք օրհնեցէք և բարձր աւարէք : Անգաւոր փառաց Վն և արտրէլ բոլորեց, որ մարդասիրապէս զեմացար ՚ի սուրբ մանկունն, փրկեցեր ՚ի բարբառեալ բողոյն, որք անարգեցին զբանութիւն թագաւորին, և շիջուցին զգօրութիւն հրոյն, ընդ նոսին և մեր քեզ վերագոյնեմք, փրկեան զմեզ ՚ի հրոյն յախտենից : Օ, ի դու միայնես բազմազութ Տեր՝ քեզ փառք յախտեսն : Մեն :

Չայս արամբիր առ իմոյ յիշատակի.

Յեա զդէնից սրբու և զգեառու զն. և կեցցեն առաջի սրբոյ սեղանոյն :
Ը. քահանայն բաւացե զնես աւելով Սարգ. ին.

Ը. ուսցոյց սրբու թի զնես իմ,
և շուրջ եղեց զսեղանով քո Տը :

Սարգիււազն :

Քանարա ինձ Տը, զի. և այլն.
տուն առ տուն զգիտին ի լման :

Քահանայն :

Ի. վն սրբու Տը Սար-
ուճաճանին Տը ընկող
զազաւան մեր. և կե-
ցո զմեզ :

Սարգիււազն :

ՍԻ. զԼ. Ծաճինն և զամ' սրբ բա-
րեկես արասցուք առ. Հայր ՚ի
յերկնս. զի կամեցեալ ողորմե-
ցի, և զեմացեալ կեցուցե զա-
րարածս իւր : **Ը. մեակալ Տեր**
Լ. Ծ մեր կեցո և ողորմա :

Քահանայն :

Ը. նկալ Տը զաղաւանս մեր բա-
րեկեսու թեամբ սրբ Լ. Ծաճինն

անարատ ծնողի միաճնի Սրբոյ
 բո. և աղաւանսք ամ' սրբ բոց.
 (և որոց այսօր է յեշտակ)
 լուր մեզ Տը և ողորմա, ներեա,
 բաւեա. և թող զմեզս մեր :
Ը. բժանաւորեա զոհու թի քա-
սաւորել զրեզ ընդ Սրբոյ. և
ընդ սրբ Հոգւոյդ. այժմ', և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից :
Ը. մն :

Ը. ապա խոնարհեալ պատարա-
զիչ քահանայն առաջի այլոց
քահանայիցն աւրեմեմբ կացե-
լոցն' առ :

Ը. ուստու վանիմ' առաջի Լ. Ծ, և
սրբու Տը Լ. Ծաճինն, և առաջի
ամ' սրբ, և առաջի ձեր հարք
և եղբարք, զամ' մեզս զոր գոր-
ծեալ իմ : **Քանդի մեղայ խոր-**
հրդով, բանիւ, և գործով : և
ամ' մեղօք, զոր գործին մար-
զիք. մեղայ, մեղայ : **Ը. զաւեմ'**
զձեզ' ինդրեցէք վան իմ յԼ. Ծ
զմեղու թեմ :

9000-57

ԺԿ
Պատասխանեն որք մերձն են :

Որովնցի քեզ ՄՃ հզօրն, և
Թողուն շնորհեցէ նմ՝ յան-
ցանաց քոց, անցելոյն, և սյժ-
մուս, և յառաջիկայն փրկե-
ցէ զքեզ, և հաստատեցէ յա-
մենայն զօրծս բարիս, և հան-
գուցէ զքեզ ՚ի հանդերձեայ
կեանս : Բձն :

Պատասխանեցէ և ինքն :

Բզատեցէ և զձեզ մարդասերն
ՄՃ, և Թողցէ զամ յանցանս
ձեր : Տացէ՛ ժամանակ աղաչ-
խարիչոյ, և զօրծելոյ զբարիս :
Ազդեցէ և զառաջիկայ կեանս
ձեր շնորհօք՝ որ շողոյն, հզօրն
և ողորմածն, և նմս փառք յա-
ւիտեանս : Բձն :

Իպեղքն :

Յեշեմէր զմեզ առաջի անմահ
զառին ՄՃ :

Քահանայն :

Յեշեմէր լիելիք առաջի անմահ
զառին ՄՃ :

Իպեղքն : Սաղմոս զԼԺ, փոխ :

Բզողակեցէր առ Տէր ամենայն
երկիր, ևայլն :

Սարկաւազն բարոզէ :

ՄԻ՛ Եկեղեցեաւս աղաչեցունք
զՏԵՐ, զի սոխա փրկեցէ զմեզ ՚ի
մեղաց, և կեցուցէ շնորհիւս
ղորմութեան իւրոյ : Բձնակալ
ՏԵՐ Մտուած մեր կեցո՛ւ և
ողորմեա՛ :

Քահանայն :

Ի մեջ տաճարիս և առաջի
տձրնկալ և պայծառացեալ ՚որ
նշանացս և սուրբ տեղւոյս, խո-
նարհեալ երկիւղիւ երկիրպա-
զանեմք : զսուրբ զհրաշալի և
զյաղթօզ զտեբութիւք քո փա-
ռասօրեմք : Եւ քեզ մատու-
ցանեմք զօրհնութի և զփառս
քեզ շօր և քեզ շողոյդ ՚իւր :
սյժմ՝ և միշտ, և յաւիտեանս
յաւիտենեց : Բձն :

Քահանայն, Սաղմ. խո. կց :

Ստից առաջի սեղանոյ ՄՃ առ :

Սարկաւազն :

Դնա՛ս արտ ինձ ՄՃ, ևայլն :
տունս առ տուն զփոխն ՚ի լման :

Սարկաւազն բարոզէ :

Եւ ևս խաղաղութեան զՏԵՐ :
Օրհնեցունք զչայր ՏԵՆ մերոյ
Զնի Քահ, որ արժանի արար
զմեզ կալ ՚ի տեղւոյ փառար-
նութեան, և երգել զերգս հո-
գևորս : Բձնակալ ՏԵՐ ՄՃ մեր
կեցո՛ւ և ողորմեա՛ :

Քահանայն :

Ի յարկի սրբութե, և ՚ի տեղ-
ւոյ փառարանութե, հրեշտա-
կաց բնակարանիս, և մարդկան
բաւարանիս, առաջի տձրնկալ և
պայծառացեալ սուրբ նշանացս
և սուրբ սեղանոյս խոնարհեալ
երկիւղիւ երկիրպազանեմք, զայլ
զհրաշալի և զյաղթօզ զյարբու-
թիւնեք քո փառասօրեմք : Եւ
քեզ

բեզ մատուցանելք զորհումն
և զփաստ ընդ չոր և ընդ չոր
ւոր սրբոյ սյժմ, և միշտ, և
յախտեանս յախտենից :

Մին :

Իսկ եթէ եպիսկոպոս լիցի խոր
հրգածուն, ապէ զնր կոնքեան,
և անցէ ՚ի վր լանջացն և զգատ
ուական եմիփորոնն, և եկեացն
աւրնեմեր ընծայարան սեղանոյն,
լուացեալ զձեռս : Եւ մատու
ցեալ առաջի սեղանոյն, լուր և
անմուռն սասայէ զազոխս առ
նր չորհն անօրհնէ զործոյն :

Սենակալ Մ. Տ բարերար
մարդասէր Մ. Տ բոլո
րից, յօրնեօզ ե
րևումնից և աներևումնից, փր
կոզ և հաստատօզ, ինամօզ և
խաղաղարար չօր հզօր չօրհն :
Չայցեմք բազկատարած մաղծա
նաց գոմամբ հեծուծեան՝ յան
դիման եղեալ քեզ ահաւօրիդ,
մատչիմք մեծաւ դողումեամբ,
սաստիկ երկեղիւ, մատուցանել
նախ զբանական զայս պատարագ
քում՝ անգննին տէրումեանդ,
իբր ամտուակցի՝ փառակցի՝ և
արարչակցի հայրենի անկապուտ
պատուօրդ, և ըննողի ծածկու
ծեան խորոզ խորհրդոց ամենա
կատար կամաց չօրդ Մ. մանու
կի, զքեզ աւարչի, փրկչի, և
կենդանատուի, և արարչի ամե

ՃԷ

նայնի : **Մ** ձեան քո ծանուցաւ
մեզ երբեակ անձևաւորումնեդ
միասնական անձուեդ, յորոց մի
և դու ճանաչիս անհաս : **Մ** և,
և ՚ի ձեան քո առաջինքն նահա
պետական տօհմին շառախօք,
տեսանօղք անուանտկոչեալք,
զանցեալսն և զգալոցսն, զե
ղեալսն և զօչ գոյացեալսն, ան
ստուերբարբ բարբառով յանի
վերապատմեցին : **Ո**գի Մ. Քա
րողեալ զքեզ Ս. ոյստսի, որ ՚ի
զնայն քո ՚ի վերայ մարցն, ան
պարագիր զօրումնին, ահեղ
շրջարկումն տաճողականաւ,
եկեպարփակ պաշտպանտօրէն
զեմասիրեալ ՚ի ծնունդս նորոգս,
զաւազանին խորհորդ ծանու
ցեր : **Յ**որ կերպարան օրինակ
ծեան նախ բան զխառնցանել
ղլղլոզ մածուած վերջնում վա
րագուրիդ, յօրհնեցեր կարօզ
տիրապետ դբովանդակ ընումնիս
ամենից բնաւից բոլորից գոյից
ամ էից յանէից : **Ք** և ստեղ
ծանին ՚ի նորոգումն յարումն
ամենայն եղեալ քո առ ՚ի քեն,
յայնմ ժամանակի, որ է օր
վերջին սյամ կենցաղի, և օր ա
ռաջին երկրին կենդանեաց : **Ք** եզ
հնազանդեցաւ միւրումն կամայն,
ոյ չօրն իւրում, ազգակիցն քո,
եակիցն չօր անդրանիկն Որդի՝
մերոյս կերպիւ, զքեզ աւետա
րանեաց ճշմարիտ Մ. Տ հաւատար
և համազոյ չօր իւր հզօրի :
Օ առ ՚ի քեզ հայհայրեն անբա
ւելի բարոցեաց, և իբր գաճա
մարտից զքո հետեւիցն շարա
բանական բերանս կարկեաց :

B 3

Ե

ԺԲ

Ա զիւրն շնորհեաց՝ արդարն
և անարան գտին աննայնի՝
որ վասն մեզաց մերոց մատեն-
ցաւ, և յարեաւ վասն զմեզ ար-
գարացուցանելոյ: **Ամ** փառք
ի ձեանքո, և քեզ բարեբա-
նութիւն ընդ չոր ամենակալի
յաւիտեանս յաւիտենից:

Մ ձևն:

**Վարձեաց կրկնեցի ՚ի նոյն կարգ-
քանի, մինչև վասակութիւնն
լուսոյն հրաշագէտ յայտնեցի
ազգեաց աւետարանող վերստին
զկրկին խաղաղութիւն:**

Ս աշեմբ և աղերսեմբ
արտասուալից հա-
ռաժամբ յամենայն
անձն զփտաւորեալ արարու-
թիւնդ անեղծ և անտեղծ՝ ան-
ժամանակ չորայդ զթաժի, որ
բարեխօսք ես վասն մեր յան-
մառն չորս. հեծութիս՝ առ ողոր-
մածն չորս. որ զոքսն պահես,
և զմեղուցեարն մարբես, և տա-
ճարս կազմես կենդանի և կե-
ցուցիչ կամաց բարձրեալդ չորս:
Ս որդ՝ ազատեալ զմեզ յամ՝ ան-
մարտի գործոց, որ ոչ է հա-
ճոյ քումդ բնակութեան, և մի
շիջցին առ ՚ի մենք՝ լուսոյդ շնոր-
հաց փայլունք՝ ՚ի տեսականացս
աւաց իմաստից. վասնզի զքեզ
ուսար միանալ ՚ի մեզ ՚ի ձեան
աղօթից, և ընտիր վարուց խրն-
կելոց: **Ա** բանչի մինդ յար-
բորդուէդ պատարագի, և միւսդ
ընդունի՝ հաճեալ չե մեզ հաշտ-
արար արեամբ անդրանկի իւ-

րոյ. իսկ դու բնկացիս զմեր պա-
ղատանս, և յարգարեացես զմեզ
օթեվանս պատուականս ամե-
նայն պատրաստութիւն ՚ի վայե-
լումն ճաշակման երկնաւոր գա-
ռինդ, առանց պատժոց դատա-
պարտութե ընդունել զայս ան-
մահացուցիչ մանանայս կենաց
նորոյ փրկութիւն: **Ա** հայեացի
ի հրոյս յայտմանէ զայլեաց
զութիւնս մեր, որպէս մարգա-
րեին կենդանակարոյն կայծա-
կամբն՝ ՚ի ձեան ունեկեացն մա-
տուցման. զի յամենայնի քոյդ
բարոցեացի զթութիւն, որպէս
(կրդուիդ Մ) չորդ քաղցրութիւն
որ զանառակ օրդին մերձեցոյ
ի հայրենի ժառանգութիւն, և
զպրօնիկան յառանցելոց յերկ-
նային արքայութիւնն արդարոյն
երանութեան: **Մ** յո այս և ես
մի եմ ՚ի նոցանէ, և զիս ընկող
ընդ նոսին իրք մարդասիրու-
թեան կարօտեալ մեծի, շնորհօք
քո ապրեալ, զարեամբ Քրիստոս
ցեալս: **Օ** ի յայտ ամենայնի
յամենայնի ծանիցի քո անու-
թիւնդ, ընդ չոր փառաւո-
րեալ համապատուարար ՚ի մի
կամն, և ՚ի մի իշխանութի
զովութեան:

Մ լայն:

Օ ի քո է գթութիւն, և կար-
գութիւն, մարդասիրութիւն, զօ-
րութիւն, և փառք յաւիտեանս
յաւիտենից: **Մ** ձևն:

Մ պա

Բայ յարուցեալ եկեղեցի առ ըն-
ծայարան սեպանայն, առ որ մա-
տուցեալ նախատարիաւազն ըզ-
նչխարն, զոր առեալ քահանայն
զեղեց ՚ի մաղղմայն, ասելով:

**Յիշատակ Տեսան մերոյ Յոն-
թան:**

Եւ ասեալ զԴիմին արկեցե խա-
չանիչ ՚ի սկիհն: Կշնայես եւ
ասկաւիկ մի ըուր արկեցե,
ասելով:

**Յազազս յիշատակի փրկագործ
մտօրէնութե Տն Լճ, ե փրկչին
մերոյ Յոն թան:**

Եւ ասացե զազօմն ՚ի ծածուկ
Յովհաննու սակ բերանին:

ՄԵւ մեր, որ դերկեաւոր
հացդ, զՏր մեր Յո թան զկերա-
կուրդ ամենայն աշխարհի առա-
քեցեր փրկիչ ե կեցուցիչ ե բա-
րերար, օրհնել ե սրբել զմեզ:
Բարեին դու Տր օրհնեան ե
այժմ զառաջադրութիւնս զայս:
Բնիւղ զսա յերկնային քո սե-
ղանդ: Յիշեան որպէս բարերար
եւ մարդասէր զմատուցօղս, ե վն
որոց մատուցանի: Եւ զմեզ
անդատապարտ պահեան ՚ի քա-
հանայագործութիւնդ յին խոր-
հրդոց քոց: Օ ՚ի սուրբ ե փա-
ռաւոր ե ամենապատիւ մեծ վոյ-
ելլուի փառացդ շօր, ե Որդ-
ւոյ, ե շօրւոյդ սրբ, այժմ, ե
միշտ, ե յաւիտեանս յաւիտե-
անից: Բձն:

Եւ սրբեցե ասելով:

**Տր Թագաւորեաց, յայելլու-
թիւն, եայն:**

Եւ արկեցե խաչանի ասելով:

Խաչանի մատուցանեմ առաին քո
Թաբուրումն հոգեւորական: Եւ
կալ ՚ի օր յերկնային, ե յիմա-
նայի քո մատուցարանդ ՚ի հոտ
անուշից: Եւ ապենա մեզ փո-
խարեն զնորհս, ե զպարգես
շօրւոյդ սրբ: Եւ քեզ մատու-
ցանեմք զփառս ընդ շօր ե ընդ
շօրւոյդ սրբ, այժմ, ե միշտ, ե
յաւիտեանս յաւիտեանից:
Բձն:

Եւ երկես երկրպագեալ քահա-
նայն, համբուրեացե զսեղանն:
Եւ սարկուազն կայեալ ՚ի մեջ
տամարին, ձայնեցե ասելով:

Օրհնեան Տր:

Եւ քահանայն ՚ի ձայն
ասացե:

Օրհնեալ Թագաւորու-
թիւն շօր ե Որդւոյ
ե շօրւոյն սրբ այժմ, ե միշտ, ե
յաւիտեանս յաւիտեանից: Բձն:

Եւ սկսցին այլ եկեղեցականքն
ժամանակս քսա պաշտանի ա-
ւուրն:

Եւ յաւարտման երգոյն քարօղե
սարկուազն:

Եւ եւ խարաղութ զՏր:

Ժողովուրդն: Տր ողբման:

Սար:

Սարկաւազն : **Կեցո՛ւ** և ողորմեա՛ւ :
Ժողովուրդն : **Կեցո՛ւ** Տը :

Սարկաւազն : **Օրհնեա՛ւ** Տը :
Լւ. քա Տանայն ասացէ զազօժու :

ՏԲ ՂՃ մեր, որոյ կարողութիւնդ անբնին է, և փառքդ անհասանելի, որոյ ողորմութիւնդ անչափ է, և զԹուժիդ անբաւ : **Դ**ու ըստ առատ մարդասիրութեան քում՝, նայեա՛նք Ժողովուրդս քո, և ՚ի սնանքս յայս սի : **Լ**ւ արա՛նք մեզ, և ընդ արժակիցս մեր առատապէս ողորմութի քո, և զԹուժի : **Օ**խ քեզ վայելէ փառք իշխանութի, և պատիւ, այժմ՝ և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտեանից : **Մ**են :

Քա Տանայն ասացէ խորհրդարար :

ՏԲ ՂՃ մեր, կեցո՛ւ զԺողովուրդս քո, և օրհնեա՛ն զժառանգութիւնս քո, զըրումն եկեղեցւոյ քո պահեա՛ն, սրբեա՛ն զսոսա, որբողովունեցին սիրով զվայելութիւնսն քո : **Դ**ու զմեզ փառաւորեա՛ն անային զօրութիւն քով, և մի թողուրդ յուսացեալքս ՚ի քեզ : **Օ**խ քո է կարողութիւն, և զօրութիւն, և փառք, այժմ՝ և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտեանից : **Մ**են :

Խազաղութի ասննեցուն :

Որ հասարակաց դայս, և միաձայն մեզ ամենեցուն ուսուցեր

ազօժել, և զերկուց և զերկից միաձայնեւոց յանուն քո զերնդրուածս պարգեւել խոստացար : **Դ**ու և այժմ՝ զժառայից քոց ինդրուածս՝ առ ՚ի յօգուտն կատարեա՛ն, շնորհելով յայսմ՝ յաւիտեանիս զգիտութիւն քումը մարտութե, և ՚ի հանդերձեալն զկեանսն յաւիտեանականս պարգեւելով : **Օ**խ բարերար և մարդասէր ես ՂՃ, և քեզ վայելէ փառք, իշխանութի, և պատիւ, այժմ՝ և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտեանից : **Մ**են :

Լւ. սպա ասացի շարական ըստ պատշաճի աւուրն : **Լ**ւ ՚ի միջի տանն երթիցեն առաջի բեմին, և երկպագցեն երկոյս :

Լւ. քա Տանայն ասացէ զազօժու :

ՏԲ ՂՃ մեր, որ կարգեցեր յերկինս զդասս, և զընտօրութիւն հրեշտակաց և հրեշտակապետաց ՚ի սպասարութի փառաց քո : **Դ**ու այժմ՝ ընդ մուսս մեր մտանել և սոց հրեշտակաց, և լինել պաշտօնակից մեզ և փառարանակից քումը բարերարութեանս :

Ի Զայն :

Օխ քո է կարողութիւն և զօրութիւն և փառք յաւիտեանս : **Մ**են :

Լւ. համբուրեցին զսեղանն, և յաւարտման շարականին՝ զօչեացէ սարկաւազն :

Պաօսխումն :

Լւ.

Լուսասացին զերեքորբեանն
ձայնիւ :

ԱՐՄԸ, որ և հոօր, որ և ան-
մահ, սղորմաց մեզ :

Երեց հրկեացի :

Լու քահանայն զղղ սմին սաս-
ցի ՚ի ծածուկ զաղօթն :

ԱՅՆ, որ ՚ի սրտ հանգու-
ցեալ ես, և երեքորբեան ձայ-
նիւ սերովբէք զավին զրեղ, և
քերովբէք փառարանն, և ամե-
նայն երկնային զօրութիւնք բեզ
երկիրպագանն : **Ա**ր ՚ի չփոյն ՚ի
գոյ անէր զամ արորածն : **Ա**ր
արարեր զմարդն ըստ պատկերի
բուժ, և նմանութե, և ամ
նորհիւ բով զնա զարդարեցեր,
և ուսուցեր խնդրել զիմաստու-
թիւն և զզոճութիւն, և ոչ ան-
տես արարեր զմեղուցեալն, սլլ
եզեր ՚ի վր նորա զտղաշխարու-
թիւն փրկութե : **Ա**ր արժանի
արարեր զմեզ զնուսասացեալ
և զանարժան ծառայքս քո ՚ի
ժամուս յայտնիկ կալ սաաթի
փառաց սրբութե սեղանոյ քո,
և զօրինասոր երկրպագութի և
զիմաստանութիւն մասուցանել
բեզ : **Ի**սու Տէր ընկալ ՚ի բե-
բանոյ մեղաւորացս զերեքորբեան
օրհնութիւնս, և պահիս զմեզ
բոցին բարցրութեդ : **Թ**ող մեզ
զամենայն յանցանս մեր զիմայ
և զակամայ : **Ա**րբեան զհոգի բզ-
միսս և զմարմնս մեր . և նորհիս
՚ի սրբութե պաշտել զբեզ զամ
սուսքս կենաց մերոց . բարևս

Լու
ութե սրբուհւոյ ՄԸ Ծածնին, և
ամենայն սրբոց բոց, որբ յախ-
տենից բեզ բարև հանոյացան :
Օր սր ես ՏՐ ՄԸ մեր, և բեզ
վայել և փառք, իշխանութի, և
պատիւ այժմ, և միշտ, և յախ-
տեանս յախտենից : **Ա**մեն :

Լու սարկաւազն բարոզեցի :

Լու ևս խաղաղութե զՏՐ ազա :
Ամեն խաղաղութեան ամենայն
աշխարհի :

Սարկաւազն ձայնեցի :

Օրհնես ՏՐ :

Լու քահանայն բաղկատարած ա-
սացե ՚ի ծածուկ զաղօթն :

ՏՐ ամ մեր, զբաղկատարած
զաղաչանս ծառայեց բոց վերն-
կայցիս, և ողորմեցիս ըստ մե-
ծի ողորմութե բուժ : **Օ**գր-
թութե քո սաաթան ՚ի վր մեր
և ամ ժողովրդեանս, որբ անու-
նին սու ՚ի բէն սաաս ողորմուեդ :

Ի ձայն :

Օր ողորմած և մարդասէր ես
ՄԸ գորով, և բեզ վայել և փառք
իշխանութի և պատիւ, այժմ
և միշտ և յախտեանս յախտե-
նից : **Ա**մեն :

Լու քահանայն նսացի յատի-
ճանն : **Լ**ու սկսցին սաղմսս, կց
բոս խորհրդոյ աւուրն : **Լ**ու բն-
թեբցցին զգիրս մարգարեականս,
և սաաթեականս : **Լ**ու զինեա-
լն

էք

Ելու լս զուցանելոյ ընթերցումս
ծոյն : Եւ յաւարտմանն՝ օտր-
կաւազն բարձր ձայնիւ գօչեացէ :

Օրթի :

Քահանայն դարձցի 'ի խորանէն,
և խաչակրեացէ 'ի վերայ ժո-
ղօրջեանն . և ասացէ :

Սաղաղութի ք ամենեսեան :
Ժողովրդ : Եւ ընդ հոգւոյդ քում :
Սոկզն : Երկեղածուք լուրուք :
Սարկաւազն :

Արդոյ աւետարանիս որ լս Սատ-
ծէսի :

Ժողովրդ : Փառք քեզ Տր Մ. Թ մեր :

Արկզն : Պատխումք :

Ժողովրդ : Մտնուած :

Եւ սարկաւազն ընթերցցի զա-
ւետարանն . և յաւարտն ասա-
ցին ամեներեան :

Փառք քեզ Տր Մ. ստուած մեր :

Եւ ասացին զհաւատարմքն :

Լուստամբ 'ի մի Մ. Թ
Հայրն ամենակալ՝ յա-
րարինն երկնի և երկրի,
երեկեաց և աներևու-

ծից : Եւ 'ի մի Տր Յօ Քօ
Արղին Մ. ստուածոյ, ծնեալ Մ. Մ.
Հօրէ միածին, նախ քան զամ
յաւիտեանս : Մ. Թ Մ. Մ. լըյս
'ի լուսոյ, Մ. Թ ճշմարիտ, Մ. Մ.
ճշմարտէ ծնունդ և ոչ արարած :
Նոյն ինքն համագոյակից Հօր,
որով նամ ինչ եղև յերկինս և
'ի վր երկրի՝ երեկից և անե-

րևոյթբ : Ար յաղագս մեր մարդ-
կան և վասն մերոյ փրկութի
կըկալ 'ի յերկնից՝ մարմնացաւ,
մարգացաւ, ծնաւ կատարելա-
պէս 'ի Սարկամայ սրբոյ կուսեն՝
Հոգւով սրբով : Արով էա մար-
մին հոգի և միտ, և զամ՝ որ ինչ
է 'ի մարդ ճշմարտապէս, և ոչ
կարծեօք : Չարչարեալ, խա-
չեալ, թաղեալ, յերրորդ աւուր
յարուցեալ, ելեալ 'ի յերկինս
նովին մարմնօքն՝ նստաւ ի ալ-
մէ Հօր : Դարցոյ է նովին մարմ-
նօքն և փառօք Հօր 'ի դասել
զկենդանիս և զմեռեալս : Արոյ
թագաւորութենն ոչ գոյ վախ-
ճան : Հաւատամբ և 'ի սրբ Հոգին
յանեղն և 'ի կատարեալն, որ 'ի
Հօրէ և յԱրդոյ բղիթի : Ար խօ-
սեցաւ յօրէնս և 'ի մարգարէս և
յաւետարանս : Ար էջն 'ի Հօրդա-
նան, քարոզեաց զաւարեալն . և
բնակեցաւ 'ի սրան : Հաւատամբ
և 'ի մի միայն յընդհանրական և
յառսելական սք եկեղեցի : Դ
մի միտուածի, յապաշխարութի,
'ի քաւութի, և 'ի թողութի մե-
ղաց : Դ յարութիւն մեռելոց :
Դ դատաստանն յաւիտենից հօ-
գւոյ, և մարմնոց : Չարչարու-
ծիւնն երկնից : Եւ 'ի կեանն
յաւիտենականս :

Իսկ որ ասենն՝ էր երբեմն, յոր-
ժամ ոչ էր Արղի. կամ էր եր-
բեմն, յորժամ ոչ էր սրբ Հոգին :
Կամ թէ յոչէից եղին, կամ
յոյլմէ էութե ստեան լինել զԱր-
ղին Մ. Մ. և կամ զսրբ Հոգին : Եւ
թէ փոփոխելին կամ այլալիցի,
զայն

զայնդիսն նզովէ կաթուղիկէ
ասարելական եկեղեցի :

Լուսաւորչին :

Իսկ մէք փառաւորեցուք որ յա-
ռաջ քան զյախտանս , երկիր
պագանելով սրբ Արքորդութենն ,
և մի ածութենն Հօր և Արդւոյ
և Հոգւոյն սրբոյ , այժմ՝ և միշտ
և յախտանս յախտենից :

Ժողովուրդն : Մձն :

**Եւ սարկաւազն քարոզեսցէ 'ի
Հայն :**

Եւ ևս խաղաղութի զՏր աղա :

Ժղկն : Տր ողբման :

Արկն : Եւ ևս հաւատով :

**Մինն նորա երդն , քահանայն
զաղօթս ասէ 'ի ժամուկ :**

ՏՐ մեր և փրկիչ Յօ Բն , որ
մեծք ևս ողբմութի , և աստ
պարկեց քարերարութե քո :
Արդու քոյն կամու 'ի ժամուս
յայտիկ համբերեցեր չարաբա-
նաց , խաչի , և մահու՝ յաղագս
մեղաց մերոց , և պարզեցեր ա-
ռատագն զպարզես Հօգւոյդ
սրբոյ երանեալ ասարելոյն :
Հարորդս արա և զմեզ Տր , աղա-
հեմք զքեզ՝ անայնն պարզեացդ :
Թողութե մեղաց , և բնդունե-
լութե Հօգւոյդ սրբոյ :

Ի Հայն :

Արդես զի արժանաօրք եղե-
ցուք գրհուծեամբ փառասօրել
զբեղ ընդ Հօր և ընդ սրբոյ Հօգ-

ւոյդ , այժմ՝ և միշտ , և յախ-
տանս յախտենից : **Մձն :**

Խաղաղութի փ սմնեցուն :

Խաղաղութի քով Քն փրկիչ
մեր , որ 'ի վերէ քան զամ միսս
և զքանս՝ ամբացն զմեզ , և աներ-
կեզ պահես յամ չարէ : Հա-
ւասարես զմեզ ընդ ճշմարտ
երկրպագուս քո , որք հօգւով և
ճշմարտութի քեզ երկրպագա-
նեն : Սանզն սմնեսր Արքոր-
դութեդ վայել փառք , էջես-
տութիւն և պատիւ , այժմ՝ և
միշտ , և յախտանս յախտենից :

Մձն :

Օրհնեալ Տր մեր Յօ Բն :

Ժողովուրդն : Մձն :

Սարկաւազն : Օրհնա Տր :

Քահանայն

ՏՐ Բճ օրհնեսցէ զամեն-
սեանեդ :

Սարկաւազն : Սաղմոս ասացէք :

**Արքաւացութի ըստ խորհրդեան
անուրն :**

Յետ օրոյ սարկաւազն Հայնեցէ :

Սէ որ յերեկացից , մի օք 'ի թե :

Դպիրքն եղանակեցնն :

Սարմին տէրուեալան , և ար :

Եւ ապա եղանակեցնն :

Աք ըստ քրովեկեցն :

**Եւ 'ի սարկաւազան վերարե-
ցի սրբաբան հայն , և օրհնութե
բաժանին 'ի սք սեղանն :**

Եւ մինչ նք երգեսցեն, քահանայն խոնարհեսցի առաջի սրբոյ սեղանոյն, և խորհրդարար աղօթեսցէ ՚ի ծածուկ :

Ոչք արժանի է յըմբռնելոցս մարմնաւոր ախտիք և ցանկութեամբ մատչել ՚ի սեղան քո, կամ՝ սպասաւորել արքունական փառաց քոց, քանզի պաշտել զքեզ՝ մեծ և ահաւոր երկնաւոր զօրութեանցդ իսկ է : **Սակայն** վասն անչափ բարերարութե քո՝ անպարագրելի ՚Իսկզ շօք եղեր մարդ, և քահանայապետ մեր երևեցար : **Եւ** իբր **Տը** ամենցուն այսմ՝ սպասաւորութե և անարիւն դենման զքահանայութիւն աւանգեցեր մեզ : **Ս**ճգի դու ես **Տը** ՚Ծ մեր, որ տիրես երկնաւորաց և երկրաւորաց : **Որ** ՚ի վր քերթիւտեան անժողբազմի՝ սերտիւքեց **Տը**, և թագաւոր ՚Իքի : **Որ** միայն սյր ես, և ՚ի նրա հանգուցեալ : **Ղ**րաչեմ զբեզ միայն բարերար, նայեալ յիս ՚ի մեղուցեալ և յանպիտան ծառայքս, և սրբեալ զհոգի և զմիտս իմ՝ յամ պղծութե չարին : **Եւ** բաւականացո՞ղիս զօրութիւնք շօքուդ, որ զգեցեալ եմ զքահանայական շնորհ, կալ առաջի սրբոյ սեղանոյս, և քահանայադրծել զքո անարատ մարմինդ, և զպատուական արեւնդ : **Բեզ** խոնարհեսցեալ զպարանոցս իմ՝ մաղթեմ, մի զարձուղաներ զերեսս քո յինն, և մի մերժեր զիս ՚ի ծառայեց քոց : **Եւ** արժանի արա մա-

տուցանել քեզ զընծայոց զոյս յինն ՚ի մեղուցեալ և յանարժան ծառայեալ քումնէ : **Ս**ճգի դու ես՝ որ մատուցանես, և մատչես, և ընդունիս, և տաս ՚Ին ՚Ծ մեր : **Եւ** քեզ փառս մատուցանեմք հանդերձ անսկիզբն շարքդ, և ամենասուրբ և բարերար շօքուդդ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից : **Եւ** մէն :

Եւ ընծայքն վերաբերեսցին ՚ի սեղանն ար, և քահանայն խոնարհեսցէ ՚ի վերայ սեղանոյն, և լուսացէ զչեռս ասելով :

Լուսացոյց սրբութիւք զչեռս : **Եւ քարոզեսցէ սարկաւազն :** **Եւ** ևս խաղաղութե զՏը : **Խողովուրդն, Տը** ողորմես : **Սարկաւազն, Եւ** ևս հաւա :

Քահանայն թէ սարկաւազ կայցե ՚ի խորհրդեանն, մինչ նա ըզքարոզն ափեցէ, համբուրեսցէ զսեղանն, և խաչակնեալ շօքուժողովուրդն, բաղկատարած կայցե առաջի սեղանոյն, և ասացէ ՚ի ծածուկ զաղօթն :

Տը ՚Ծ զօրութեց, և արարելչ ամ լինելութեց, որ յանութեանն զբնաւս ՚ի ցուցալուծի ամեալ զոյացուցեր : **Որ** և զմեր հողեղեն բնութիս՝ այսպիսի ահաւոր, և անպատուժ խորհրդոյ կարգեցեր սպասաւորս : **Բու** Տը՝ որում պատարագեմք զպատարագիսս, ընկալ առ ՚ի մէնք

Մեծ զառաջագործ ի նա զայս :
Եւ աւարտեալ զա՛ն ի խորհրդա-
կանութիւն մարմնոյ եւ արեան
Սխմման քո : Ի՞նչ թողութի
մեզայ պարզեալն ճաշակողացս
զՏայս զայս եւ զբաժանս :

Ի ձայն :

Շորհօք եւ մարդասիրութիւն Տն
մերոյ եւ փրկչին ՚Յիս ՚Իսի, ընդ
որում քեզ շօք միանգամայն եւ
շողոյզ սրբոյ վայելք փառք իշ-
խանութի եւ պատիւ, այժմ եւ
միշտ, եւ յախտեանս յախտեանց :

Մեծն :

Խաղաղութիւն ընդ ամենե-
սեան :

Ժողովուրդն : Եւ ընդ Տողոյզ
քում :

Սեղան : Ողջն տուք միմեանց :

Եւ համբարեցնէն զանան, եւ
զմիմեանս :

Չայեցեցէ սարկաւազն :

Մեծն կացութիւն, երկեզեւ :

Իսկեղն : Մեծ քեզ Մեծ :

Սեղան : Պատարագ ՚Յիս մատչի :

Իսկեղն : Ողորմութի եւ խա :

Բաճակայն զարձիցի եւ խաղաղութիւն
քեզեց ի վր ժողովուրդեանս, եւ
սասայն :

Շորհօք, սեր, եւ անցնի սրբա-
բար զօրութիւն շօք եւ Ողոյզ
եւ շողոյզ սրբոյ եղիցի ը ձեզ
ընդ ամենեանս :

Ժողովուրդն : Եւ ը Տողոյզ :

Սեղան : Ի վեր ընծայեցուցեք :

Ինչ

Իսկեղն : Անիմա քեզ Տն :

Սեղան : Եւ զոճացարութի :

Իսկեղն : Իրժան եւ իրա :

Բաճակայն մեծամեծ ազ-
թեցե ի ծածուկ :

Իրժան է ստուգաղես եւ իրա-
ամենայորդոր փութով միշտ եր-
կիրպագանելով փառաւորի զքեզ
շօք ամենակալ : Ողոյզ ան-
զննելի եւ արարչակնից բանիւզ
զանիծիցն բարձեր զիրժանն : Ող
ժողովուրդ ինքեան ստեղ զե-
կեղեցի սեղհանանց զՏաւա-
տացեայս ի քեզ : Եւ զննելի
բնութիւն բոս ի կուտն անտե-
տութի համեցաւ բնակի ի մեզ :

Եւ նորազործ անպէս ճարտա-
բանեալ զերկերս երկին արար :

Ստեղծեց որում ոչն հանդար-
ժեին առաջի կալ զուարճանցն
Յոկք՝ զարհուրեալք ի փայլակ-

նայցոյս, եւ յանմատոյց բուսոյ
անմեծեղ, եղեալ այդպեանից
մարդ յողագս մերոյ փրկութիւն
Շորհեաց մեզ ընդ երկնայեանս
պարել զՏողեղէն պարս :

Եւ նորազործ անպէս ճարտա-
բանեալ զերկերս երկին արար :

Ստեղծեց որում ոչն հանդար-
ժեին առաջի կալ զուարճանցն
Յոկք՝ զարհուրեալք ի փայլակ-

նայցոյս, եւ յանմատոյց բուսոյ
անմեծեղ, եղեալ այդպեանից
մարդ յողագս մերոյ փրկութիւն
Շորհեաց մեզ ընդ երկնայեանս
պարել զՏողեղէն պարս :

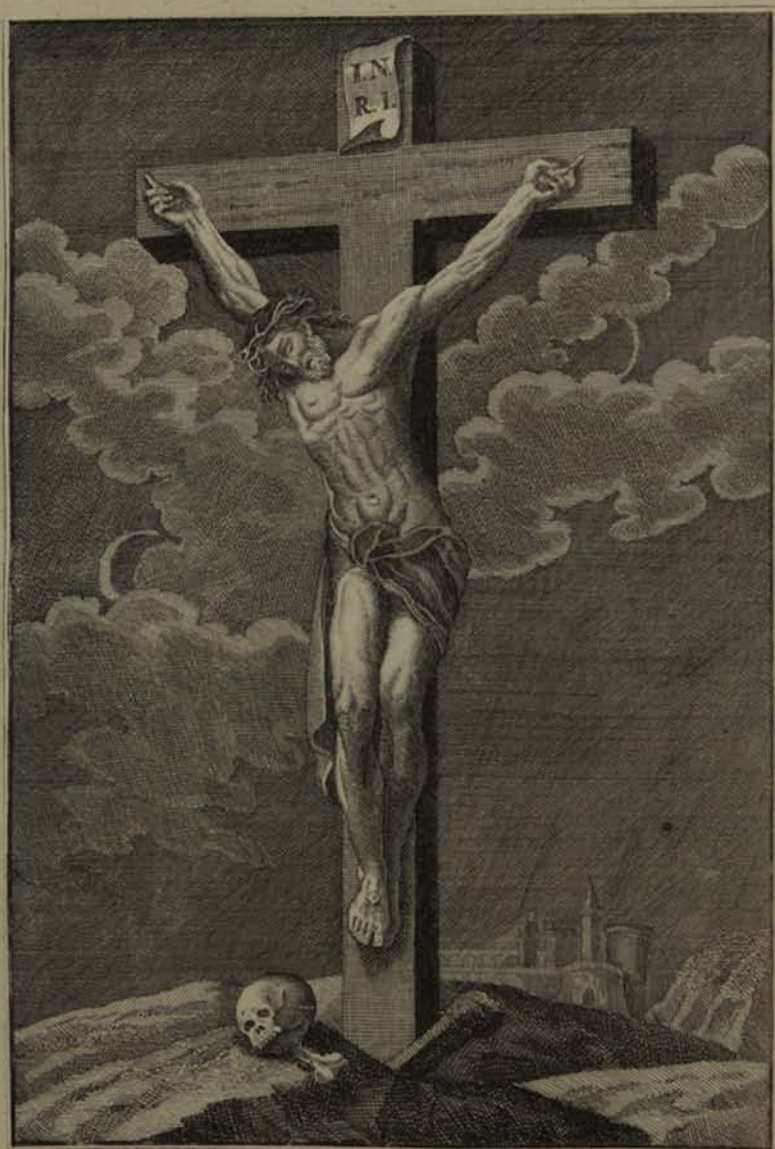
Եւ ը սերտեան, եւ ընդ քե-
տուրեան միաձայն սրբապետութի
յօրինել նուագս, եւ համարձա-
կացես գոչելով աղաղակել ընդ
նոսին, եւ ասել :

Մի՛ Սր Սր Տն զօրութեց, լի
են երկինք եւ երկիր փառք քո,
օրհնութի ի բարձունս : Օրհ-
նեալ սր եկիր եւ պաղոց ես ան-
ուամբ Տն, ովանմա ի բար-
ձունս :

Եւ ը սերտեան, եւ ընդ քե-
տուրեան միաձայն սրբապետութի
յօրինել նուագս, եւ համարձա-
կացես գոչելով աղաղակել ընդ
նոսին, եւ ասել :

Մի՛ Սր Սր Տն զօրութեց, լի
են երկինք եւ երկիր փառք քո,
օրհնութի ի բարձունս : Օրհ-
նեալ սր եկիր եւ պաղոց ես ան-
ուամբ Տն, ովանմա ի բար-
ձունս :

Եւ ը սերտեան, եւ ընդ քե-
տուրեան միաձայն սրբապետութի
յօրինել նուագս, եւ համարձա-
կացես գոչելով աղաղակել ընդ
նոսին, եւ ասել :

Մատոյց դանձն անարհատ սպասարարոյ Այ:

Քահանայն բազմատարած ազ-
ժեպէց ՚ի ծածուկ, մինչ նոքա
կրօնացին :

Աւերք արեւն եւ ճամբ-
տապէս և ամենայն, և
նոյն որ պանծացին բա-
զմատարած թափախել զբո ՚ի մեզ
զանբաւ բարեգործութեան զեղ-
մունս : **Ա**ր և անդէն իսկ ՚ի
նախնուն զանկեայն ընդ մեզ
զանտարան եղանակիք ինամեայ
սխտիկներ մարդարեւիք, օրինացն
տունութիւնք, քահանայութիւնք, և
ստուերակերպ երկնացն մատուց-
մամբ : **Ի**սկ ՚ի վախճան առաքյս
սյտոցն կրօնանշակ իսկ զգար-
տեաց մեքոց խղեայ զգատակներ,
ետուր մեզ զԱրդիւ Քո միածին
պարտապան և պարտոս, զենուն
և օծեայ, զանն և երկնաոր
հայ, քահանայապետ և պատա-
րաց : **Ա**նդի ինքեղ բաշխի ՚ի
միջի մերում միշտ անծախապէս :
Անդի եղեայ հաւատեաւ և ա-
ռանց ցնորից մարդ, և անդիսն
միաւորուի մարմնացեայ յամա-
ծին և ՚ի նա կուսէն Սարեա-
մայ : **Ք**անապարհորդեաց ընդ
ամ կերս մարդկայն կենցաղոյս
առանց մեղաց, և յաշեարհա-
կեցոյց և յառեմն փրկութեան
մերոյ եկեայ կամա ՚ի խաչն :

Ըռեայ զհայն ՚ի նա յամայն
յանարատ և ՚ի պատուական ձեռս
խր : **Օրհնեաց, զօհայաւ,**
երեկ, եւ իւրոց ընտրեայ նա և
բազմեայ աշակերտացն ասելով :

Ըռեք կերէք :

այս է մարմին իմ,

Ար յիս ձեր և բազմաց բաշխի ՚ի
բաւութի և ՚ի թողութի մեղաց :

Երնպէս և զբաժանն առեայ .
Օրհնեաց, զօհայաւ, էարբ,
եւ իւրոց ընտրեայ նա և բազ-
մեայ աշակերտացն ասելով :

Ըռեք ՚ի սմանն ամենեքեանն :

այս է արիւն իմ

նորոյ ուխտի, որ

յաղագս ձեր, և

բազմաց հեղանի

ի բաւութի և ՚ի

թողութի մեղաց :

Առ զայն միշտ իւր մշատակ
ամենեկ պատուիրան աւանդեաց
մեզ բարեբար Սրբեղ Քո միածին :
Առ իծեայ ՚ի ստորին վայրս մա-

ևր
Հու՛ մարմնու՛ն՝ զոր՛ ՚ի մերմէս ըն-
կայաւ յարգակցու թէ : **Ա** զնիգս
գժոխոցն արարտեալ Տգորեգա-
պէս , զբեզ միայն ծանոց մեզ
ճշմարիտ **Լ՛Տ** , զ**Լ՛Տ**գ կենդա-
նեաց և մեռելոց :

Աւաեալ զընծայս՛ ՚ի ձեռն
ասացէ՛ ՚ի ցած :

Աւարդ՛ մեր **Տ**ր յայսմ՛ հրա-
մանատրու թէ՛ յառաջ բերեալ
զայս խորհուրդ փրկակն մարմնոյ
և արեան միածնի քո : **Յիշեմք**
զգորս՝ որ վասն մեր զփրկա-
գործ արշարանան , զկենդանա-
տու խաչելութեն , զերեքօրեայ
զժաղումն , զերանելի յարու-
թիւնն , զածապէս համբար-
ձումն , զնստիլն ընդ աջմէ քո
չայր , զահաւոր և զփառաւո-
րեալ զփրկանգամ՝ գալուստն
խոտովանիւմք և օրհնեմք :

Ա զիցէ զընծայսն՛ ՚ի՛ վր սեղա-
նոյն , և ասացէ՛ ՚ի ձայն :

Ա զբոյս ՚ի քոյոցս քեզ մատու-
ցանեմք , ըստ րամի , և յարգս
ամենեցուն :

Գրկերն : **Յ**ամի օրհնեալես :

**Միչնէք երգիցեն՝ քահանայն
բողկատարած աղօթեացէ՛ ՚ի
ծածուկ :**

Օրեզ արդարեւ **Տ**ր **Լ՛Տ** մեր
զոյնք , և զքեն զօհանամք հա-
նապալ : **Ո**ր զանց արարեր զմերով
անարժանութիւնս , այսպիսի ա-
հաւոր և անպատու խորհրդոյ
կարգեցեր սպասաւորս : **Ոչ** յա-
ղագս մերոյ ինչ բարեգործութե՛

յորոց յոյժ թափուր եմք և միշտ
ունայն գտանիւմք հանապալ :
Մի ՚ի քո բազմազեղ ներս-
ղութիդ ցանկ ապախնեալ՝ հա-
մարձակիւմք մերձենալ ՚ի սպա-
սաւորութի մարմնոյ և արեան
միածնի քո **Տ**նդ մերոյ և փրկչիդ
Յի Քի : **Ո**րում վայելէ փառք
եշխանութի և պատիւ , այժմ՛
և միշտ , և յաւիտեանս յաւիտե-
նից : **Լ՛Տ**ն :

Ասաղաղութի՛ ամենեցուն :

Սեկզն : **Լ՛Յ** երկիրպագես :
Սիզգզն : **Լ՛ա**մի քո **Տ**ր :

**Քահանայն խոնարհեցի և
ասացէ :**

Երկիրպագանեմք և աղաչեմք ,
և ինզրեմք ՚ի քեն բարերար **Լ՛Տ**
առաքեալ ՚ի մեզ , և յառաջիկե-
ղեալ յընծայս յայս զշտնջե-
նատրակեց քո , և զէակեց ար-
չողիդ :

Ա կանգնեալ խաչիկրեացէ զըն-
ծայսն՝ ասելով՝ ՚ի ցած :

Որով զհաց օրհնեալ մարմին
ճշմարտապէս արարեր **Տ**ն մերոյ
և փրկչին **Յի Քի :**

Որով զհաց օրհնեալ մարմին
ճշմարտապէս արարեր **Տ**ն մերոյ
և փրկչին **Յի Քի :**

Որով զհաց օրհնեալ մարմին
ճշմարտապէս արարեր **Տ**ն մերոյ
և փրկչին **Յի Քի :**

Ա զբաժակ օրհնեալ արին
ստուգապէս արարեր **Տ**ն մերոյ
և փրկչին **Յի Քի :**

Ա զբաժակ օրհնեալ արին
ստու-

ստուգապէս արարեր Տն մերոյ և
փրկչին Յիս Իսի :

Եւ զբաժակ օրհանեալ արեւն
ստուգապէս արարեր Տն մերոյ
և փրկչին Յիս Իսի :

Արով զհասց և զգինի օրհանեալ
մարմին և արեւն ճշմարտապէս
արարեր Տն մերոյ և փրկչին Յիս
Իսի փոխարկելով Հոգւովդ քով
որով :

Երկոս անգամ կրկնեցէ զսոցձաւ

Եւ սարկաւազն ՚ի շած, Բժն :

Եւ քահանայն ասացէ ՚ի ձայն :

Ազգի եղեցի սա ամենեցուն մեզ
մերձեցելոցս յանդատապարտուի
՚ի բաւուի, և ՚ի թողուի մեղաց :

Եւ ապա տարածեալ զձեռս աղօ-
թեացէ ՚ի ծածուկ :

Սոխա շնորհեալ զոքր զհաստա-
տու թի, և զրոճալի զհաղա-
ղութի անձ աշխարհի. սրբոյ ե-
կեղեցւոյ, և անձ ուղղափառ ե-
պիսկոպոսաց, քահանայնց, սար-
կաւազաց, թագաւորաց աշխար-
հի, իշխանաց, ժողովրդոց, ձա-
նասարհորդոց, նաւելոց, կա-
պիւղոց, վտանգելոց, աշխատելոց,
և որք ՚ի պատերազմանս բարբա-
րոսաց :

Սոխա և օտոյ շնորհեալ զբարե-
խանութի, և անդոց զպտղարե-
լութի, և անտացելոց ՚ի պէսպէս
ցաւս փաւթապէս դատողութի :

Սոխա հանգս զամենեւեան յա-
ռաճաղոյն ՚ի Բն զննելեցին՝ զե-
պիսկոպոսուն՝ զերկջունս զսար-
կաւազունս և զբնաւ ուխտ եկե-
ղեցւոյ բում՝ օրյ, և զամենան՝ որք

յաշխարհական կարգէ դարս և
զհանայս հաւատով վախճանելոս :

Ի ձայն :

Բնդ որս և մեզ այց արասցես՝
բարերար Բժ սղաշեմբ :

Ժողովն : Յիշեալ Տն և ողորմ :

Քահանայն :

Բժածնին սրբոյ կուսին Սա-
րիամու, և Յոյհաննու մկրտչին,
Ստեփաննոսի նախակրային, և
անձ սրբոց՝ եղեցի յեշատակ ՚ի օր
գաւտարազս աղաշեմբ :

Ժողովն : Յիշեալ Տն և ող :

Սարկաւազն յամակողմն սեղա-
նոյն՝ ձեռնամանձ ասացէ :

Ըսաքելոց սրբոց, մարգա :

Եւ մին սարկաւազն զբարոյն ա-
րիցէ, քահանայն զսոցձաւ սկրս-
ցի. զի ՚ի միտսին աւարտեցեն :

Յիշեալ Տն և ողորմեալ, և օրհ-
նեալ զքր կաթուղիկէ և առա-
քելական եկեղեցի քո, զոր փրկե-
ցիր պատուական արեւմբ միամ-
նի քո, և այստեղեր խաչուն
սրբով. շնորհեալ անս զանշարժ
զխաղաղութի :

Յիշեալ Տն և ողորմեալ և օրհնեալ
զամենայն ուղղափառ եպիսկոպո-
սունս, որք ուղիղ վարդապե-
տութեամբ համառօտն ՚ի մեզ
զբանն ճշմարտութե :

Ըստ յետ յիշելոյն զՊապն, յիշիցի ևս
առաջնորդն սեղալոյն բոս պատյանբ և
դատուցն : Իայց եկե իցե Տերակոս,
կամ Տերանաճոյ ոչ երբեք, և ոչ ու-
րեք յիշիցի : Իսկ եկե իցե ուղղափառ
միշիցի միայն ՚ի թեմի, և ՚ի միմեկի
բում, և ոչ երբեք պատարց նորին :

Եւս առաւել զորբազան Պապն
մեր՝ զՏր այս անունն և զգատ-
ուշահն պատրիարքն մեր՝ զՏր այս
անունն : Կամ՝ զարքեպիսկոպոսն
մեր՝ զՏր այս անունն : Կամ՝ զե-
պիսկոպոսն մեր՝ զՏր այս անունն :
Շնորհեցես մեզ ընդ երկայն
առութս ուշիզ վարդապետուի :

Եւ ապա՝ ի ձախակողմն սեղանոյն
քարոզեաց արկիւաւաքն ձեռով ա-
ղօթից : Օր մի որ մտացածին
կարծելով շրջեաց, զի մեծին
Խորովու է ասացեալ զառաջնոց
օրինացն :

Դոհուծիւն և փառաբանու :

Եւ ընդ սկանիչ սարկաւազին
զբարդս, քահանայն զարօժու
սկսցի, զի ի միասին աւարտեցենն :

Յիշեա՛ Տր և որորմեան և օրհ-
նեան գրս առաջի կացեալ ժողո-
վորդս, և զգատարազիս մա-
տուցօղո, և պարգևեան ոյ զպի-
տոյն և զօգտակարսն :

Յիշեա՛ Տր և որորմեան և օրհնեան
զուխտաւորս և զպտղաբերիչս
եկեղեցւոյ քո ոյն, և որք յիշեն
զաղքատս որորմածութեամբ, և
հատնն զգարտսնն՝ թ ընդարոյս
առատութեան քո՝ հարկաւապա-
տիկ աստ՝ և ի հանդերձելումք :

Յիշեա՛ Տր և որորմեան, և զթմ
ի հօգիս հանգուցերոցն, հանգո
զնսին, և լուսաւորեան, և դա-
սաւորեան ընդ քոս քո յարքայու :

Թեանդ երկնից, և արժանի արա
որորմութե քում :

Յիշեա՛ Տր և զհօգի ծառայի քո-
այս անունն, և որորմեաննս բոս
մեծի որորմութեան քում, և
հանգո՛ պցելութի ի լոյս երեսաց
քոց, և եթէ կենդանի է, փր-
կեա՛ զեա յամ որդայնից հօգ-
ւոյ և մարմնոյ :

Յիշեա՛ Տր և զայնոսիկ որք յանձ-
նեցին մեզ յիշատակել յարօժս
զկենդանիս և զհանգուցեալս .
կառավարեալ գիտն հայցմանց նչ
և զմերս՝ ը ուղղորդն, և որ լին
է փրկութիւն : Եւ վարձարեան
բոլորեցուց զանանց և շերանկի
բարութիւնդ : Եւ զտեալ գեոր-
հուրդս մեր տաճարացո՛ յընգու-
նակութի մարմնոյ և արեան մի-
ածնի քո Տր մերոյ և փրկչին
Յիշի՛ Քիսի : Ընդ որում քեզ շօր
ամենակալի՛ հանգերձ կենդանա-
բար և ազատիչ սուրբ շօրաւոյ՛
վայելի փառք իշխանութի և պա-
տիւ, սյժմ և միշտ, և յաւի-
տեանս յաւիտենից : Եմնն :

Քահանայն զարձի և խաւա-
կիքեացէ զժողովուրդն՝ ասելով
բարձր :

Եւ եղիցի որորմութիւն մեծիս
Ըյ, և փրկչիս մերոյ Յիշի՛ Քիսի
ընդ ձեզ ընդ ամենեսեան :

Վղղորդն : Եւ չե հօգուոյք քում :
Արկան : Եւ ևս խաղաղութի :
Վղղորդն : Տր որորմեան :
Արկան : Եմ սրբովք զորս :
Եւ

Եւ անդէն ընդ քարոզութեն
քահանայն բազմատարած խոր
հրդարար աղօթեաց ՚ի ծածուկ :

Ըճանորտութե, և Հայր
ողորմուէ զօհանավք գրեն. որ ՚ի
վեր քան զերանելի նահապե
տացն՝ զմեր դարտաւորեցելոցս
առաւել մեծարեցեր զբնութի :

Պահն նոցա ՄԺ կոչեցար, իսկ
մեզ Հայր հաճեցար անուանել
գթալով : Եւ այժմ՝ Տր աղա
չեմք գրեղ՝ զսյապիսի առ ՚ի քէն
զնորոց և զպատուական անուա
նազրութեան Հնոր՝ որ բոտ օրե
պայծառացուցեալ ծաղկեցն ՚ի
մէջ եկեղեցւոյ քում սրբոյ :

Ի Հայն :

Եւ տուր մեզ համարձակաձայն
բարբառով բանալ զբերանս մեր,
կարգալ զքեզ երկնաօրդ Հայր,
երգիլ և սօել :

Եւ ժողովուրդն բազմատարած
եղանակեացն :
Հայր մեր, որ յերկնս ես :

Եւ մինչ նք երգեացն՝ քահա
նայն աղօթեաց ՚ի ծածուկ :

Տր տերանց, ՄԺ աստուծոց
Թագաւոր յախտնական արա
րել նմ արարածոց, Հայր Տն
մերոյ Յնի Բնի, մի տար զմեզ
՚ի փորձութի, այլ փրկեա՚ի չա
րե, և ապրեցն ՚ի փորձութենէ :

Ի Հայն :

Օ ի բոէ արքայութի և զօրուի
և փառք յախտնանս : Բ՛մն :

Քահանայն :

Խաղաղութի ընդ ամենեսեան :

Վոյ՛բողն : Եւ չ հողւոյդ քում :
Սրկզն : Բ՛Յ երկրպագեացուք :
Վոյ՛բողն : Լ՛առջի քո Տր :

Քահանայն խմարհեացի և նմ
ժողովուրդն ընդ նմա՚ի վայր, և
քահանայն աղօթեաց ՚ի ծածուկ :

Պր աղբիւրդ ես կենաց, և բըղ
խումն ողորմութե Հողիդ սուրբ,
ողորմեա ժողովրդեանս, որք խո
նարհեալ երկիրպագաննն ոճու
թեանդ քո : Պահես զոտս ամ
բողբու : Տպաւ որեան յողւոճ սոցա
զձե մարմնոյ ցուցակի առ ՚ի ժա
նանգութի և ՚ի վեճակ հանդեր
ձեցոց բարեաց :

Ի Հայն :

Բնիւ Յնի Տրամբ մերով, չ
որում քեզ Հողւոյդ սրբոյ և Հօր
ամենակալի վայելի փառք իշխա
նուի և պատիւ, այժմ՝ և միշտ, և
յաւիտեանս յախտնից : Բ՛մն :

Եւ քահանայն առեալ զՏր հայն ՚ի
ձեան, Սրկզն ձայնեաց բարձր :
Պաօստուսն :

Եւ քահանայն բարձրացուցե
ակներն ժողովրդեանն և ասացե :
Ի սրբութիւն սրբոց :

ժողովուրդն բարձր ձայնիւ :
Սխայն՝ սբ, մխայն Տր, Յն Բն,
՚ի փառս Լ՛ւմ Հօր : Բ՛մն :

Քահանայն :
Օրհնեալ Հայր՝ սբ ՄԺ ճշմերխոս :
ժողովուրդն : Բ՛մն :

Քահանայն :
Օրհնե՛լ Սրգեղ՝ սբ ՄԺ ճշմերխոս :
ժողովուրդն : Բ՛մն :

Քահ

Քահանայն :

Օրհնել շողիդ նր ՄԺ ճշմրիտ ժողովուրդն : Ամեն :

Քահանայն :

Օրհնութիւն և փառք շօր և Որդւոյ և շողւոյն սոյ, այժմ և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից : Ամեն :

Դպիրքն : շայր նր, Որդի :

Աւ մինչ նք երգիցեն զայս, քահանայն խոսարհեցի, և աղօթեաց է ի ծածուկ :

Ասցեաց Տր մեր Յն Քն յերկնից ի սրբութե քումն, և յաթոռոյ փառաց թաղաւորութե քո : Այ ի սրբել և ի կեցուցանել զմեզ . որ ընդ շօր նրա տիս, և սատ պատարագիս : **Բրժանի արա տալ մեզ յանբառ մարմնոյ քումն, և ի պատուական յարենէ, և ի ձեռս մեր նմ ժողովրդեանս :**

Աւ զայս ասացել էրկրպարեացէ և համբուրեացէ գտեղանն, և առեալ զոր մարմինն ող թացցէ յանապահն արխնն, և ասացէ :

ՏՐ ՄԺ մեր, որ կռեցեր զմեզ յանուն միածնի Որդւոյ քո քրիստոնեայս, և շնորհեցեր մեզ մկրտութի հոգեոր աւազանաւն ի թողութի մեզաց, և արժանի արարեր զմեզ հաղորդել նր մարմնոյ և արեան միածնի քո : Աւ այժմ աղաչեմք զքեզ ՏՐ, արա

զմեզ արժանի ընդունել զսուրբ խորհուրդս զայս մեզ ի մեղաց թողութի : **Աւ գոհութի փառաւորել զքեզ ընդ Որդւոյ և նր շողւոյդ, այժմ և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից :** Ամեն :

Աւ բարձրացուցէ ակնրե ժողովրդեանն, և ասացէ առ նա բարձր :

Մեր ի նր պատուական մարմնոյ և յարենէ Տն մերոյ և փրկչին Յօի Քի, ճշտակեացութ սրբութի, որ իծեալ ի յերկնից բաշխի ի միջի մերում : **Աս է կեանք Ք, յոյս, յարութի, քաւութիւն, և թողութի մեղաց :** **Ասղմոս ասացէք Տն Մձ մերոյ, սաղմոս ասացէք երկնաւոր թաղաւորիս մերոյ անմահէ, որ նրա տի ի կառս քերովբեականս :**

Ասրկաւազն ձայնեցէ բարձր :

Ասղմոս ասացէք Տն Մձ :

Դպիրքն եղանակեցեն : **Քն պատարագեալ բաշխի :**

Արեն նք երգիցեն, քահանայն ասցէ զմարմինն ի ձեռն, և համբուրեացէ արտասուօք ստելով զայս :

Օր օրհնութի, կամ զոր գոհութի ի վր հացիս և բաժակիս ասացուք, այլ Յն զքեզ միայն օրհնեմք հանդերձ շարք և ամենամբ շողւոյդ, այժմ և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից : **Ամեն :**

Դար-

Դարձեալ ասացէ :

Սոստովանիմ' և հաւատամ', զի դու ես Վ՛ս որդի լ՛յ, որ բարձեր զմեզս աշխարհի :

Եւ բեկեալ արկցէ 'ի բաժանի արեան' առելով :

Լրումն շողւոյն սրբոյ :

Եւ ապա առեալ զմի մասն 'ի ձեռն իւր, ասացէ 'ի ծածուկ արտասուօր և զոհուծեամբ առ շողի :

Լյր'նք, որ անուանեցեր զմեզ անուանակցուծեամբ միածնի քո, և լուսաւորեցեր մկրտուի հօգևոր աւազանին : **Բ**րժանի արա ընդունել զուրբ խորհուրդս զայս մեզ 'ի մեզաց թողութի : **Տ**պաւորեմ 'ի մեզ զնորհա շողւոյդ սրբոյ' որպէս 'ի 'նք առաքեալն, որք ճաշակեցին, և եղին մարիչք' ըմ աշխարհի : **Եւ** արդ' Տ'ր հայր բարեբար' զհաղորդուիս զայս մասնաւորեան ճաշակման երեկոյն աշակերտացն բառնայլով զխաւար մեզաց իմոց : **Մ**'ի հայկեր յանարժանութիւնս իմ, և մի արգելուր զնորհա շողւոյդ սրբոյ : **Բ**յլ քստ անբաւ մարդասիրութե քո, պարգևեա զաս քառիչ մեզաց, լուծիչ յանցանաց : **Ո**րպէս խոտացաւ և ասաց Տ'ր մեր Վ՛ս Վ՛ս, թէ որ ուտէ զմարմինս իմ, և ըմպէ զարեւն իմ, կեցցէ յաւիտեան : **Բ**րդ' արն զաս մեզ 'ի քաւութի, զի

17
որք կերեցին և արբցին 'ի սմանե, հանցին զօրհնութի և ըզ փասս շօր և Սրբոյ և շողւոյդ սրբոյ, այժմ' և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից : **Լ**մն :

Սաղաղութի ք չ ամենեսան :

Բոհանամ' զբէն Վ՛ս թագաւոր, որ արժանի արարեր զիս զանարժանս հաղորդել 'նք մարմնոյ և արեան քո : **Եւ** այժմ' Տ'ր աղաչեմ' զբեզ, մի լիցի սս ինձ 'ի դատապարտութի, այլ 'ի քաւութի և 'ի թողութի մեզաց, յառողջութի հոգւոյ և մարմնոյ, և 'ի կատարումն 'նք զօրժոց առաքինութե : **Ո**րպի սրբեցէ աս զունչս իմ, զհօգի և զմարմինս իմ, և արասցէ զիս տօմար և բնակարան տնեամբ Սրբորդութեանդ : **Օ** ի ընդ'նքս քո արժանի եղէց փառաւորել զբեզ չ շօր և չ սրբոյ շողւոյդ, այժմ' և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից : **Լ**մն :

Յովհաննու ասկերբանին :

Բոհանամ' և մեծացուցանեմ' և փառաւորեմ' զբեզ Տ'ր լ'ծ իմ, զի զիս զանարժանս արժանացուցեր յաւուրս յայսմիկ հաղորդակից լինել 'նք այն և սոսկալի խորհրդոյ քո, անարատ մարմնոյ և պատուական արեանդ : **Ո** 'սպարիկ զոտա 'ի բարեխօտութի ունելով, աղաչեմ' յամ' աւուրս և 'ի ժամանակս կենաց իմոց' ընդ սրբութե քո պահեա զիս : **Ո**րպի յիշելով զբարեգթութիս քո, և կենդանի լինել ընդ

ԼԷ քեզ որ փա մեր շարշարեցար
 և մեար և յարեար : Ի՞նչ մեր-
 ձեացի Տր իմ և Մ՛ծ խորտակին՝
 կերելով անձին իմոյ պատուա-
 կան արեամբդ քով : Բանտեա-
 րոջ մարբեա զիս սոբոք յ՛ամ մե-
 սելտի դործոց իմոց , որ միայնդ
 ես անմեղ : Բ՛մրացո գիեանս իմ
 Տր յ՛ամ փորձու թէ՛ն և զպա-
 տերազմոցն իմ՝ դարձն յետս պատ-
 կառեալ և ամակեցեալ , որչափ
 յաւնէ՛ ՚ի վերայ իմ : Բ՛մրացո
 զգնացս մասց և ընդունի իմոյ , և
 զ՛ամ՝ ճանապարհս մարմնոյ իմոյ :
 ԼԷ հանապազորդ ք իս յս ան-
 սուտ խոտամանց քոց , թէ որ ու-
 տէ զմարմին իմ , և բնոյէ զարին
 իմ , նա յես բնակեացէ՛ և ես ՚ի
 նմա : Ղ՛ու ասացեր մարդատեր ,
 կացո զբանս նոճային անյուծա-
 նելի հրամանաց քոց : Քանզի
 դու ես Մ՛ծ որորմուհ և զթուհ և
 մարդասիրուհ , և պարզեիչ ՚ամ
 բարեաց . և քեզ վայելէ փառք
 հանդերձ Հարբդ և ամենասո՛ր
 Հոգւովդ , սյժմ՝ և միշտ , և
 յա իտեանս յա իտենից : Բ՛մն :

ԼԷ սպա անագրեացէ զինքն , և
 ինքեացէ՛ ՚ի ճշմարտէն՝ Ղ՛ւ զպէս-
 պին հայցուածս անձին իւրոյ և
 ժողովողեան և աշխարհի և թա-
 դու թի ինչքեացէ իւրոց յան-
 զաւորացն թշնամեաց և տառեաց :
 ԼԷ անդէնահիւ և գողութիւնս
 շտկեացէ ՚ի մարմնոյն , և սորցէ
 ՚ի բաժանելն՝ ամերպ :

Խարմին քո անպակաս լիցի
 ինձ ՚ի կեանս , և նր արխն քո ՚ի
 բաւութի և ՚ի թողութի մեղաց :

ԼԷ Թէ սարխաւոց կայցէ , հա-
 զորգեացի և նա : ԼԷ ասցէ սար-
 կաւաքն զոկիհն , և զարձցի տա-
 ժողովուրդն ասեղով բարձր :
 Երկիւզիւ և հաւատով յառաջ
 մատիք :

Ընդդռն ասացէ բարձր ձայնիւ :
 Լ՛ճ մեր և Տր մեր երեկեա :

ԼԷ հաղորդեացի նոր ձեանս
 դրեալն , բայց որ ՚ի բերանս , այլ
 ՚ի յափն տարով գորբութիւնն :
 ԼԷ ամ՝ արժանաւոր ժողովուրդն
 հաղորդեցին : ԼԷ յես հաղոր-
 դելոյն խաղաղեացէ զժողովոյն
 և ասացէ բարձր :

Ինչո՞ Տր ք ժողովուրդս քու և
 որ հնեան զժառանգութիւնս քո ,
 հովուեան և բարձրացո՞ զոտա՛
 յայսմ՝ հեռէ մինչև յա իտեան :

ԼԷ յես հաղորդութեն եղիւ
 ցին :

Լցաք ՚ի բարութեց քոց Տր :

Քահանայն :

Ղ՛ու հանաւրդ քեն Հոյր ամենա-
 կալ , որ պատրաստեցեր մեզ նա-
 ւահանգիստ նք զեկեղեցի , տա-
 մար սրբութի , ուր փառարանի
 նք Երրորդութիւդ : Բ՛լէլու իս :

Ղ՛ու հանաւրդ քեն Վն թագաւոր ,
 որ պարզեցեր մեզ կենդանութի
 կենարար մարմնով և արեամբդ
 քով սրբով : Բ՛լէլու իս : Բ՛ու-
 հանաւրդ քեն Հոգիդ ճշմարիտ ,
 որ նորոգեցեր նք զեկեղեցի . ա-
 նարատ պահես հաւատով Եր-
 րոր :

բորդուծեզ՝ յայտ՝ հետև մինչև
յախտեան : Բարեխա :

Ահիշն : Ա. ևս խոզա : Ա. ևս
հաւատով :

Ժողովն : Գ. զհանամբ դրեն :

**Ա. քահանայն ասացե՛ի ծառ
ծառի :**

Գ. զհանամբ գրեն Քն Բ. ծ. որ
զայսպիսի ճաշակունն բարութի
ճարհեցեր մեզ ՚ի սրբուծի կեն-
դանութեան : Սոյնմբ պահեա-
զմեզ սբն և անարատս բնակեալ
զմեզ քո ամային խնամովք :
Յոյնեան զմեզ յանդատանի
կամայք քո սրբոց, և բարերա-
բաց : Բով ամբացեալք յամ
բանասրկունն բնդգիմութեանց,
քումբ և ևն արժանի եղիցուք
յսն ճայնի : Ա. քեզ միայնջ քա-
ջայաղի, և ճմարխ հովուիդ
հետեի, և ա ՚ի քեն բնդունել
զգաւորատեալ տեղի յարբայու-
թեանդ երկնից : Բ. ծ մեր և Տր
և փրկիչ Յն Քն : Որ ևս օրհ-
նեալ չէ օր, և չ սրբոյ չօգուդդ,
այժմ, և միշտ, և յախտեանս
յախտենից : Բ. մեն :

Աստղուծի չ աննեան :

Բ. նրննն անհաս երբեակ ինք-
նուծեզ, հաստիչ՝ բնդունող և
անբաժանելի միասնականսր լը-
բորդուծեզ, մայիլէ փառք իշ-
խանութի և պատիւ, այժմ, և
միշտ, և յախտեանս յախտե-
նից : Բ. մեն :

Ա. երկրպագեալ համբուրեցե
զսեղանն : Ա. ինեալ ՚ի միջ ե-
կեղեցւոյն, ասացե զաղօթս :

Դ. ճայն :

Մ օրհնեա զայնոսիկ, որք
օրհնեն գրեզ Տր, և սր
աննեա զյուսացեալս ՚ի
քեզ : Մեզ զժողովուրդս
քո, և օրհնեա զժառանգութիւն
քո : Օրումն եկեղեցւոյ քո
պահեա : Կրթեա զսոսա, որք ող-
բունեցին սերով զվայելուի տան
քո : Դու զմեզ փառաւորեա
ամային զօրութիւ քով : Ա. մի
Թողուք զյուսացեալս ՚ի քեզ :
Օ խաղաղութիւն քո պարգևեան
ամ աշխարհի, եկեղեցեաց, քա-
հանայից, Թաղաւորաց քրիստո-
նեից, և զինուորեալ ժանկանց
նց, և ամ ժողովուրդեանս : Օ
նախաբ բարեք, և ամ պարգևք
կատարեալք ՚ի վերստանն ինեալ
առ ՚ի քեն, որ ևս չայր լուսոյ :
Ա. քեզ մայիլէ փառք իշխանուի
և պատիւ, այժմ, և միշտ, և
յախտեանս յախտենից : Բ. մեն :

**Ա. ժողովուրդքն ասացին և
բեր անգամ :**

Արեցի անուն Տն օրհնել յայտ :

Ա. քահանայն դարձցի ՚ի վերայ
ժողովութեան՝ ասելով :

Կատարումն օրենաց և մարդա-
րեից զու ևս Քն փրկիչ մեր :

Որ լցեր դամ հոյրակամ ան-
բնութիւն քո : Կնն զմեզ չօգ-
ուովք քով սրբով :

Ապր

Արհիւն : Բէլուխ Օրթի :

Քահանայն

Խաղաղութիւն փանկեցուն :
Ժողովն : Եւ ի հոգւոյդ . ևն :

Քահանայն :

Սրբոյ աւետարանիս որ ըստ
Յովհաննու :

Ի Հօրէն յուսոյ :

Ի սկզբանէ եր բանն . և բանն :

Ժողովն : Փառք բեղ Տր Ը մեր :

Սարկաւաքն : Սը խաչիւս . ևն :

Քահանայն :

Պահպանեա զճառացս բո :

Եւ զպիլքն ասացեն զսոգեանն :

Օրհնեցից զՏր յամ ժամ , յամ
ժամ օրհնութիւնր ի բերան իմ :

Եւ ի սողմունքն բաշխեցի նոր
խար ժողովրդեանն : Յաւարու
մանն :

Փառք Հօր և Արդւոյ և Հոգ :

Եւ քահանայն խաչակրեացէ դժու
ղովուրդն , և ասացէ բարձր :

Օրհնեալք քեզերուք ի ճնօ
հաց որ Հոգւոյն , երկայր խա
ղաղութիւ . և Տր եղեցի ի ձեզ
ընդ ամենեանեդ : Եւնն :

Եւ զարձցի յարեւ լո , երկրպագ
ցէ առաջի սեզանոյն . և ասացէ :

Տր Ը Տր Ը Ք շրմեաց կեն :

Եւ մտեալ ի սարկաւազարանն
մերխացի ի զգեատուցն : Եւնալ
առաջի սեզանոյն , երկրպագեացէ
երկոս , և երկայցէ խաղաղութ :

դձ

դԿ

ԲԸ

ՉԲ

ԿԵԲ

ԲԸ

ՊԸ

ՊԸ

ԿԸ

ԼԻ՞
Հանձնար ՏԻ ընդ երկիր քո, և
զարձուցից զգերուի Յակոբայ:
Օարեաւ ԲՃ, և զրուեցան նո՛մ
Ենամիբ նորա. փահեան ստե-
լիբ նորա յերեսաց նորա:

**Բ. Լեւուիայք ճաշու. Բ. արգա-
վառին:**

Բարձրուծիբ յերանց նորա եւ,
նր է ծով՝ և նա արար զնա, և
զգամաբ ձեռք նորա ստեղծին.
Եկոցք երկիրպաղցուք նմա, անկ-
ցուք և լացցուք առաջի ՏՆ արար-
չին մերոյ:

**Բ. Լեւուիայք ճաշու. Բ. երա-
վոհման:**

Ըրե՛ ՏԻ ՚ի Հանգիստ քո. զու
և տաղանակ կտակի սրբուե քո:

**Բ. Լեւուիայք ճաշու. նաւակա-
տեանց խառնի, և Լկեղեցուց:**

Տր սերեցի զլոյսիլուսիտան քո,
և զտեղի յարիկի փառաց քոց:
Տուբ զօրութիւն ծառայի քո,
կեցո՞ զօրդի աղանայ քո. և արա՞
տա իս նշան բարութե:

Ետուբ երկիւղածաց քոց նշան,
զի ապրեսցին յերեսաց աղեղան:
Արեաց ՏԻ զՍիոնի. և ընտրեաց
բնակիլ ՚ի նմա, ստե՛ այս է հան-
գիստ իմ՝ յաւիտեանս յաւիտե-
անց ՚ի սմա բնակեցայց. զի հա-
մնաց ընդ սա:

Տր ՚ի տաճար՝ որ խորում, ՏԻ
յերկինս յաճոս խորում:

Արդես սերելի եւ յարկք քո ՏԻ
զօրութեց. զանկայ և փափարի
անձն իմ՝ ՚ի զաւիթօ քո. սերտ
իմ, և մարմն իմ զնձառեց առ
ԲՃ կենդանի:

Ետուբ երկիւղածաց քոց նշան,
զի ապրեսցին յերեսաց աղեղան:
Արդես փրկեցան սերելիք քո,
կեցո՞ աշու՛ քո. և լուբ մեղ:

**Բ. Լեւուիայք ճաշու. առուրց պա-
հոց. որք առին ըստ ձայնից:**

Արդի քո սր և բարի առաջնոր-
դեացե ինձ ՚ի յերկիր ուղեղ:

Ան անուան քո ՏԻ կեցուցես
զիս. արդարութեք քով Հանցիս
՚ի նեղութե՛ զանձն իմ:

Տր՝ մի սրամտութեք քով յան-
դիմաներ զիս. և մի բարիութեք
քով խրատեր զիս:

Օ զնացս իմ՝ ուղեղ արա ինձ
ըստ բանի՛ քում, և մի տիրես-
ցին ինձ նո՞ մեղք:

Արտ իմ՝ խառնեցաւ յես, և եր-
կիւղ մահու անկաւ ՚ի վր իմ:

Դարձ ՏԻ և փրկես զանձն իմ՝
կեցո՞ զիս ՏԻ ըստ ողորմութեան
քում:

Ասան անուան քո ՏԻ քաւեան
զմեղս իմ, զի բազում եղին
յոյժ:

Աղօրման ինձ ՏԻ, զի Հիւանդ
եմ ես. բժշկես զանձն իմ, զի
խառնեցան սակերք իմ:

Օ Եղես ՏԻ զգթուսիս քո և զողոր-
մութիս քո՝ որք եւս յաւիտենից:

Օ մեղս մանկութե իմց և զան-
գիտութե մի յեշեր. սլլ յեղես
զիս ՏԻ ըստ ողորմութե քում
վո՞ քաղցրութե քո. զի քաղցր
և ուղեղ ես:

Տր ողորմութի քո յաւիտեան,
զօրծա ձեռաց քոց մի անտես
սաներ:

Օ մեղս

դԸ

ՉԲ

աձ

կժ

աԿ

կժ

բձ

բԿ

դձ

դԿ

դձ

կժ

դԿ

Օ մեզս մանկութե իմոյ և զանգիտութե մի յեշեր . այլ յեշեա զիս Տը բառ ողորմութե քում վասն քաղցրութե քո . զի քաղցր և ուղիղ ես :

Ե զազակեցի առ քեզ Տը , և աւացի՝ դու ես յոյս և բաժին իմ՝ յերկրին կենդանեաց :

Եւելուիայք աղջից կիւրակեցի :

Ե զազակեցէք առ Տը ըմ երկիր . ծառայեցէք Տեանն ու բախութեամբ :

Խտէք ստափե նորս զնձութիւն . ծաներուք զի նա է Տը ԼԹ մեր :

Եւելուիայք ճաշու շորշտակաւ պետաց :

Ո զորմութի Տն լի եղև երկիր . և բանի՝ Տն երկիրն Տաստատեցան . և Տաբոյլ սերանոյ նր ըմ զորութիւնք նոցա :

Նամօրէն Մարգարեից :

Յ եկեղեցիս օրհնեցէք զԼԹ և զՏը յազբեբացն իրայելի :

Դաւութի մարգարէին :

Ե ըզուա Տը Դաւութի ճշմարտութիւն , և ոչ ստեաց նմա . ՚ի պաղոյ որովայնի նր նատուցանել յաճոս նորս :

Բանայն Լուսիւոյ :

Ս աղուսցես զնա իշխանս ընդ ըմ երկիր . և յիշեացի անուն քո ընդ ըմ ազգս ազգաց :

Բ նդ ըմ երկիր ել բարբառ նոյ . և մինչև ՚ի ծագս աշխարհի են խօսք նոցա :

Նախահարցն :

Պատե՛կ զբան իւր Եփեսոսաց . զարդարութիւն և զերաւունս իւրայելի :

Գրեգորի Լուսաւորչին :

Նամբերելով Տամբերի Տն , և նայեցաւ առ իս , և լուաւ արթնից իմոյ :

Նորայրայեանաց և Մարգարայեանաց :

Բահանայք քո զգեցցին զարդարութի . և սուրբք քո ցնծաւով ցնծասցին :

Ճշմարտաց :

Երանելի են որք բնակեալ են ՚ի տան Տն , յաւիտեանս յաւիտենից օրհնեցին զքեզ :

Կուսանաց :

Ս աղցե դշտոյ ընդ ավակ քումն ՚ի Տանդերձս տակհուսս զարդարեալ և պաճուճեալ :

Տարցին թագաւօրի կուսանք ըզհետ նորս . և զընկերս նր տարցին նմա :

Թաշուօրաց :

Տը ՚ի զօրութեան քում ուրախ եղեցի թագաւօրն . ՚ի քրիստե քում ցնծասցե յոյժ :

Քասանից՝ և Լիբոսց բեռուց :

Ե նցար մեր ընդ հուր և ընդ ջուր . և Տաներ զմեզ ՚ի Տան զիստ :

Ե

Մէլուկոյց ճաշու Մարտիրոսաց :

աձ
կժ
ակ
կժ
բձ

Տր սիրէ զհրաւուսն . և ոչ ընդ վայր հարկանէ զնրա իւր . այլ յաւիտեան պահէ զնոսա :

Փրկուծի արդարոց 'ի Տեառնէ է . վերահացու է նոցա 'ի ժամանակս նեղութե :

Պարծեացին սրբն փառօք . և զընծացեն 'ի հանգիստս իւրեանց . և բարձր արացեն զ'Ճ բերանովք իւրեանց :

Լոյս ծագեաց արդարոց . ու զող սրտից եղև ուրախութի :

Պարծեացին սրբն փառօք . և յնծացեն 'ի հանգիստս իւրեանց . և բարձր արացեն զ'Ճ բերանովք իւրեանց :

Արդացին արդարն առ Տեր . և Տեր յուսն նոցա . յամենայն նեղութենէ նոցա փրկեաց զնոսա :

Պանս թո մեռանիմք զօրհանուպազ . համարեցար ուղ զօշխար 'ի զենուսն :

Որախ լեցին ամենեքեան որք յուսացեալ են 'ի քեզ . յաւիտեան յնծացեն . և բնակեցիս զու 'ի նոսա :

Մրդարն որպէս զարմաւենիս ծաղկեցին . ուղ զմայրնս Մեբանանու բազումք եղեցին :

Բազում նեղութիք են արգարոց յամենայնէ փրկէ զես Տր . և պահէ զամ ոսկերս նոցա . և մի 'ի նոցանէ ոչ կորեցէ :

բկ
գձ
դկ
դձ
դկ

